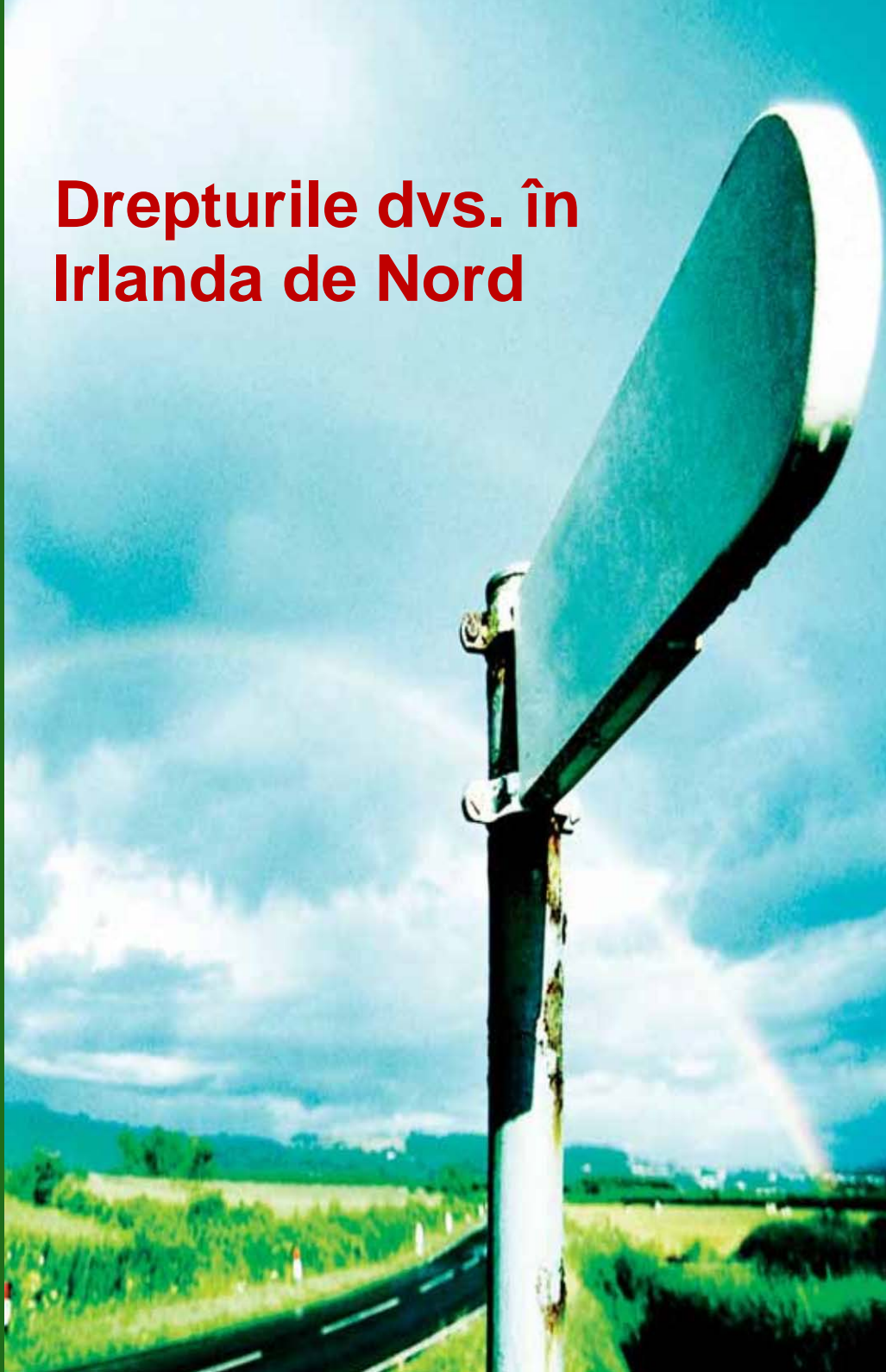

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

**Un ghid pentru
lucrătorii imigranți**

Ediția a-III-a 2011

**Acest ghid este în
Limba Română**

**This guide is in
Romania**

Cuprins

	Pagina
Capitol	
Introducere	5
Modul de utilizare al ghidului	6
Glosar	8
Munca în Regatul Unit	11
Ajutoare sociale	25
Drepturi locative	37
Drepturile angajaților	45
Ocrotirea sănătății	57
Drepturile omului și dreptul la egalitate	62
Drepturi civile (plus informații pentru șoferi) ...	64
Informații educaționale (plus informații despre calificări)	69
Votarea	74
Contacte utile: organizații de consiliere	76

Drepturile dvs publicate in Irlanda de Nord

Prima ediție publicată în 2006

A doua ediției publicată în 2008

A treia ediție publicată in 2011

ISBN 978-1-872299-16-7

Publicată de Law Centre (NI) [Centrul Juridic (Irlanda de Nord)] și Northern Ireland Human Rights Commission (Comisia pentru Drepturile Omului din Irlanda de Nord).

Cu sprijinul Office of the First Minister and Deputy First Minister (Biroului Administrativ Central al Adunării Semi-autonome a Irlandei de Nord), Northern Ireland Strategic Migration Partnership (Parteneriatul Strategic Nord-Irlandez pentru Migrație) și Belfast City Council (Consiliul Primăriei Belfast)

Introducere

Acest ghid a fost conceput pentru a vă ajuta pe dvs., lucrătorul migrant, să înțelegeți drepturile și avantajele de care beneficiați pe perioada șederii în Irlanda de Nord; în plus, dacă întâmpinați probleme în obținerea acestor drepturi și avantaje veți ști de unde să solicitați asistența necesară. Ghidul include o gamă largă de informații de interes atât pentru dvs., cât și pentru rudele dvs. aflate în Irlanda de Nord. La sfârșitul acestui ghid veți găsi o listă de contacte utile, cu organizații cărora vă puteți adresa pentru a obține informații suplimentare sau consiliere, sau în cazul în care întâmpinați probleme.

Ghidul a fost elaborat de Law Centre (NI) [Centrul Juridic (Irlanda de Nord)] și Northern Ireland Human Rights Commission (Comisia pentru Drepturile Omului din Irlanda de Nord), cu finanțare de la Office of the First Minister and Deputy First Minister (Biroul Administrativ Central al Adunării Semi-autonome a Irlandei de Nord).

Conținutul acestui ghid a fost aprobat de departamentele și agențiile relevante ale Biroului Administrativ Nord-Irlandez. Acest ghid va fi util și pentru cei care furnizează servicii, asistă sau consiliază lucrătorii migranți. Dorim să mulțumim pe această cale Housing Rights Service (Serviciului de Informații privind Drepturile Locative) pentru ajutorul oferit la elaborarea secțiunii „Drepturi locative”.

Sperăm ca acest ghid să vă fie de folos, și că, pe durata șederii în Irlanda de Nord, veți beneficia de toate drepturile care vi se cuvin. Ghidul este disponibil în următoarele limbi: bulgară, chineză, engleză, letonă, lituaniană, poloneză, portugheză, slovacă, română, rusă și tetum.

Puteți descărca exemplare ale acestui ghid și versiunile traduse, de pe site-urile Web ale următoarelor organizații:

Northern Ireland Human Rights Commission (Comisia pentru Drepturile Omului din Irlanda de Nord)

Temple Court, 39 North Street, Belfast BT1 1NA

Telefon: (028) 9024 3987

Fax: (028) 9024 7844 Telefon cu text: (028) 9024 9066

E-mail: information@nihrc.org

Site Web: www.nihrc.org

Law Centre (NI) [Centrul Juridic (Irlanda de Nord)]

124 Donegall Street, Belfast BT1 2GY

Telefon: (028) 9024 4401 Fax: (028) 9023 6340

E-mail: admin.belfast@lawcentreni.org

Site Web: www.lawcentreni.org

Law Centre (NI) Western Area Office [Centrul Juridic (Irlanda de Nord), Biroul regiunii de vest]

9 Clarendon Street, Derry/Londonderry BT48 7EP

Telefon: (028) 7126 2433 Fax: (028) 7126 2343

E-mail: admin.derry@lawcentreniwest.org

Site Web: www.lawcentreni.org

Informațiile din acest ghid au fost actualizate în Iulie 2011.

Modul de utilizare al ghidului

Informațiile din acest ghid au fost clasificate pe secțiuni, în funcție de subiect, pentru a vă ajuta să înțelegeți mai bine drepturile și avantajele de care beneficiați în Irlanda de Nord. Secțiunile nu se doresc a fi rezumate complete ale legislației din domeniu; ele prezintă unele din cele mai frecvente probleme cu care se confruntă lucrătorii imigranți aflați în Irlanda de Nord.

Informațiile din acest ghid sunt relevante numai pe durata șederii dvs. în Irlanda de Nord. Ele nu sunt valabile în Republica Irlanda, care este guvernată de alte legi. Este de asemenea important să rețineți că, cu toate că legislația din domeniul imigrației este aceeași pe tot cuprinsul Regatului Unit, este posibil ca alte legi să difere ușor de la o regiune la alta. Prin urmare, vă sfătuim să solicitați informații adiționale dacă intenționați să vă mutați din Irlanda de Nord în Anglia, Scoția sau în Țara Galilor.

Utilizarea ghidului corect

Verificați că utilizați ultima ediție a ghidurilor. Această a treia ediție a fost corectată în iulie 2011. Informațiile incluse în ghiduri au fost compilate ținându-se cont de statutul dvs. de imigrant în Regatul Unit; este extrem de important să citiți informația care este relevantă pentru dvs. În multe cazuri, drepturile și avantajele de care beneficiați în Irlanda de Nord depind de țara al cărei cetățean sunteți.

Edițiile anterioare ale Ghidurilor au fost scrise în mod special separat pentru Statele Aderente (Accession State), cetățeni ai Spațiului Economic European (European Economic Area) și deținători de Permis de muncă (Work permit). Aceasta a treia ediție combină toate aceste informații într-un ghid.

Citiți secțiunile corecte ale acestui Ghid

În acest ghid:

Dvs ar trebui să citiți toate informațiile scrise cu **NEGRU** deoarece se aplică tuturor muncitorilor migranți.

În plus:

- Dacă sunteți un cetățean al zonei ***EEA*** (excepție fac românii și bulgarii), vă recomandăm să citiți toate informațiile care sunt scrise cu **VERDE**;
- Dacă sunteți un cetățean al zonei ***A2*** (cetățean din România sau Bulgaria), vă recomandăm să citiți textul care este scris cu **ROȘU** (în capitolul despre Ajutoare Sociale (Social Security)), vă recomandăm **DE ASEMENEA** să citiți textul care este scris cu **VERDE**;
- Dacă nu sunteți un cetățean al Uniunii Europene (European Union) vă recomandăm să citiți textul care este scris cu **ALBASTRU**.

Explicarea termenilor și frazelor

A fost necesar să folosim în ghid termeni și fraze complexe sau tehnice, care nu se folosesc în limbajul de zi cu zi. Acestea sunt marcate în mod evident cu asterisuri ** și, în majoritatea cazurilor, înțelesul lor este explicat în mod clar în cuprinsul secțiunii respective. În plus, ghidul conține glosare care explică anumiți termeni sau anumite fraze.

Organizații de consiliere

În cuprinsul ghidului sunteți sfătuit să solicitați consiliere în numeroase cazuri. La sfârșitul ghidului este inclusă o listă a organizațiilor necesare și detaliile lor de contact. Toate aceste organizații oferă consiliere gratuită.

În cazul în care sunt incluse numere de telefon, exceptând cazul în care se specifică în mod clar altfel, persoana care va răspunde apelului dvs. va vorbi engleza. Acest lucru nu trebuie să vă împiedice însă să contactați organizația; veți vedea că, în general, persoana care va răspunde apelului dvs. va fi prietenoasă și binevoitoare indiferent de nivelul cunoștințelor dvs. de engleză. Dacă sunați pentru a vă programa o vizită la o organizație de consiliere, s-ar putea să fie posibil ca organizația să aranjeze ca un interpret să fie prezent la întrevvedere sau, dacă doriți, puteți aranja ca un prieten să sune în numele dvs. și apoi să vă însoțească la o eventuală întrevvedere. Desigur, dacă informațiile sunt complexe, este necesar ca prietenul dvs. să fie un bun interpret.

Glosar

Acest glosar vă pune la dispoziție scurte explicații ale anumitor termeni tehnici folosiți în cuprinsul ghidului. Explicații mai detaliate sunt incluse în secțiunile relevante.

State aderente/Cetățeni ai statelor A8/Cetățeni ai statelor A2 (Accession States/A8 nationals/A2 nationals) – în Regatul Unit, A8 se referă la 8 din cele 10 țări care au aderat la Uniunea Europeană în mai 2004, și anume: Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, Republica Slovacă și Slovenia. Termenul „cetățeni ai statelor A2” se referă la cetățenii celor două țări care au aderat la Uniunea Europeană în ianuarie 2007, respectiv România și Bulgaria.

Zona comună de circulație (Common Travel Area) – Regatul Unit (inclusiv Marea Britanie și Irlanda de Nord), Insula Man, Insulele Canalului și Republica Irlanda. Zona comună de circulație înseamnă că nu se efectuează controale ale pașapoartelor cetățenilor irlandezi sau britanici care călătoresc dintr-o țară în alta.

Permisii de intrare (Entry clearance) – înainte de a intra pe teritoriul Regatului Unit, cetățenii anumitor țări trebuie să obțină permisii de intrare. Această permisiune este așa-numita „permisiune de intrare” (entry clearance).

Spațiul Economic European (European Economic Area-EEA) - include următoarele țări: Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Germania, Grecia, Ungaria, Islanda, Irlanda (Republica), Italia, Letonia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, Republica Irlanda, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia și Regatul Unit.

Drepturile Tratatului European (European treaty right) – se referă la statutul pe care un cetățean al zonei *EEA* îl are când locuiește în Regatul Unit în cadrul legii Europene. Include cetățenii zonei *EEA* care lucrează la un angajator, care sunt angajați proprii, sunt studenți, sunt pe cont propriu sau își caută de lucru.

Direcția Regală Venituri și Vămi (Her Majesty's Revenue and Customs) – denumirea oficială a Biroului Fiscal britanic.

Asigurări sociale (National Insurance) – un impozit care în Regatul Unit se reține din salariu, fiind folosit pentru a finanța anumite ajutoare sociale (vezi mai jos).

Număr de asigurări sociale (National Insurance number) – un număr alocat de Agenția pentru Asistență Socială (Social Security Agency), pe care trebuie să îl solicitați dacă intenționați să lucrați în Regatul Unit, sau dacă doriți să solicitați ajutoare sociale (vezi mai jos).

Direcția Fondului Locativ Irlanda de Nord (Northern Ireland Housing Executive-NIHE) – agenția guvernamentală responsabilă de repartizarea locuințelor de stat, și de consilierea persoanelor fără adăpost în ceea ce privește găsirea unei locuințe corespunzătoare.

Programul Bazat pe Puncte [Points-Based System (PBS)] – programul pentru muncitorii imigranți care nu sunt din zona *SEE* care au venit în Regatul Unit

pentru a-și căuta de lucru și care din 2008 înlocuiește vechile permise de muncă și alte programe.

Fonduri publice – se referă la anumite fonduri asigurate de guvern, cum ar fi ajutoarele de șomaj. Dacă vă aflați în Regatul Unit în cadrul Programului Bazat pe Puncte [Points-Based System (PBS)], este puțin probabil să aveți acces la ajutoare sociale din categoria fondurilor publice. Solicitați sfatul unui specialist înainte de a face cerere pentru acordarea unui ajutor social. Pentru detalii, consultați secțiunea „Ajutoare sociale”.

Agenție de recrutare a personalului (Recruitment agency) – o companie comercială care găsește personal pentru anumite posturi, sau găsește posturi pentru persoane aflate în căutarea unui loc de muncă.

Îndepărta/îndepărtare (Remove/removal) – acțiunea guvernului de a îndepărta un cetățean străin de pe teritoriul Regatului Unit, și de a-l returna într-un anumit loc, de obicei în țara ei/lui de origine, dacă el/ea se află în Regatul Unit ilegal, sau dacă el/ea nu are dreptul să intre în Regatul Unit.

Card de rezidență/Certificat de înregistrare (Residence card/Registration certificate) – un document eliberat de Agenția Britanică pentru Frontiere (UK Border Agency), care confirmă că aveți dreptul să locuiți în Regatul Unit (sursă: www.ukvisas.gov.uk).

Agenția pentru Asistență Socială (Social Security Agency) – agenția guvernamentală responsabilă de alocarea numerelor de asigurări sociale, și de acordarea ajutoarelor sociale (vezi mai jos).

Ajutor social (Social security benefit) – bani acordați de guvern pentru ajutorarea persoanelor care se confruntă cu dificultăți financiare.

Agenția Britanică pentru Frontiere (UK Border Agency) (UKBA) – agenție guvernamentală a Regatului Unit responsabilă pentru problemele de migrare, parte a departamentului numit Ministerul de Interne.

Regatul Unit (RU) [United Kingdom (the UK)] – numele oficial al statului compus din Insula Marea Britanie (Anglia, Scoția și Țara Galilor) și Irlanda de Nord.

Viză (Visa) – permisiunea de a intra pe teritoriul Regatului Unit; de obicei constă dintr-o ștampilă aplicată în pașaportul dvs.

Permis de muncă (Work permit) – O formă de permisiune garantată înainte de către Permise de Muncă (RU) [Work Permits (UK)], un departament al Ministerului de Interne, care dădea posibilitatea cetățenilor care nu sunt din Spațiul Economic European (SEE) să lucreze în Regatul Unit pentru un anumit angajator.

Programul de autorizare a lucrătorilor (Worker Authorisation Scheme) – un program stabilit de guvernul Regatului Unit care cere cetățenilor Bulgari și Români să aplice pentru permisul de muncă înainte de a se angaja la un angajator din Regatul Unit. Acest program nu se aplică cetățenilor *A2* care sunt angajați proprii sau studenți.

Programul de înregistrare a lucrătorilor (Worker Registration Scheme) – programul care a funcționat din 2004 până în aprilie 2011 în cadrul căruia cetățenii statelor A8 trebuiau să se înregistreze ca încadrați în muncă la Agenția

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Britanică pentru Frontiere (UK Border Agency), în termen de 12 luni de la angajare. Programul nu se aplică cetățenilor statelor A8 care sunt angajați pe cont propriu.

Munca în Regatul Unit

Acest capitol este împărțit în 3 secțiuni, iar dvs trebuie să vă asigurați că citiți secțiunea care se aplică în cazul dvs.

- Prima secțiune se referă la muncitorii migranți care sunt cetățeni ai Spațiului Economic European (SEE)[European Economic Area(EEA)] (excepție fac cetățenii români și bulgari)
- A doua secțiune se referă la muncitorii migranți care sunt cetățeni români și bulgari (de asemenea cunoscuți și ca cetățeni *A2*)
- A treia secțiune se referă la muncitorii migranți care sunt cetățeni ai țărilor din afara Spațiului Economic European (SEE) (European Economic Area)

Secțiunea 1: Cetățenii Spațiului Economic European (SEE)

Vă recomandăm să citiți această secțiune dacă sunteți cetățean al unei țări din Spațiul Economic European(SEE) (excepție fac cetățenii români și bulgari care ar trebui să citească secțiunea următoare).

Pot veni să caut de lucru în Regatul Unit(RU)?

În calitate de cetățean al **Spațiului Economic European** (European Economic Area), puteți veni să căutați de lucru în Regatul Unit. Nu aveți nevoie să obțineți permisiunea de intrare înainte de a veni, însă, la intrarea pe teritoriul Regatului Unit, veți avea nevoie de un pașaport valabil sau de o carte națională de identitate (National Identification Card).

Când pot începe să caut de lucru?

Puteți începe să căutați de lucru imediat însă va trebui să obțineți **numărul de asigurări sociale** (*National Insurance number*). Pentru mai multe informații despre obținerea **Numărului de Asigurări Sociale** (*National Insurance number*) accesați secțiunea numită "Ajutoare Sociale"(Social security benefits).

Ce înseamnă lucrător?

În acest ghid termenul „lucrător” are o denumire tehnică așa cum apare în cadrul legii europene în relație cu statutul de imigrant. Nu trebuie confundat cu cel folosit în contextul legislației muncii în secțiunea numită "Drepturile angajaților".

Sunteți lucrător dacă:

- vă căutați un loc de muncă (deși dacă nu v-ați găsit un loc de muncă în șase luni de la sosirea în Regatul Unit vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate), sau
- lucrați- o persoană care lucrează part-time cel puțin 11 ore pe săptămână este recunoscut ca și lucrător.

Dacă ați lucrat în trecut în Regatul Unit sau v-ați pensionat sau sunteți în imposibilitatea de a lucra (de exemplu din cauza unei boli) vă puteți califica ca și lucrător și vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Dacă sunteți lucrător, sunteți cunoscut ca și o "persoană calificată" în contextul legislației de migrație în Regatul Unit.

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Dacă sunteți angajat pe cont propriu aveți aceleași drepturi ca și un lucrător, dar vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Am nevoie de permis pentru a intra în Regatul Unit?

Nu, nu trebuie să obțineți o **viză** sau o **permisiune de intrare** înainte de a intra în Regatul Unit. Trebuie să aveți la dvs un pașaport sau o carte națională de identitate valabilă atunci când intrați în Regatul Unit care să dovedească că sunteți un cetățean al **Spațiului Economic European** (SEE).

Ce membri ai familiei mi se pot alătura în Regatul Unit?

Membrii familiei vi se pot alătura dacă sunt și ei cetățeni ai **Spațiului Economic European** (SEE) și nu au nevoie de **viză** sau de **permisiune de intrare**.

Vi se pot alătura de asemenea următorii membri de familie care nu sunt cetățeni ai SEE.

În această categorie se includ:

- soț/soție sau partener înregistrat;
- copii și nepoți în vârstă de până la 21 de ani, sau peste dacă sunt „dependenți” de dvs;
- părinți, bunici, străbunici dacă sunt „dependenți” și alte rude dacă puteți dovedi că sunt „dependenți” de dvs.

Dacă membrii familiei dvs. nu sunt cetățeni ai SEE va trebui să solicitați la Ambasada Britanică (British Embassy/ High Commission)un permis pentru membru de familie (doar dacă stau o perioadă scurtă). Permisul pentru membru de familie poate fi obținut de la Ambasadele și Consulatele Britanice gratis. Web site-ul Ministerului Afacerilor Externe (Foreign and Commonwealth Office) afișează ambasadele britanice din străinătate cu numerele de telefon și fax și adresele de email. Adresa site-ului este www.fco.gov.uk.

Dacă nu sunteți căsătorit și partenerul dvs nu este cetățean SEE, dar aveți o relație de durată, el/ea poate aplica la Ambasada Britanică/Înaltul Comisariat (British Embassy/ High Commission)pentru un **permis pentru membru de familie** ca să vi se alătore în Regatul Unit. Dacă sunteți în această situație solicitați consiliere de specialitate.

Ce înseamnă ‘dependenți’ ?

‘Dependenți’ în mod normal înseamnă dependență financiară, dar se poate referi și la cea emoțională, practică și/sau financiară. Dacă nu sunteți sigur solicitați consiliere de specialitate.

Ce documente trebuie să aduc să dovedesc că sunt persoană calificată?

În calitate de "lucător" în Regatul Unit nu sunteți obligat să vă înregistrați la Agenția Britanică pentru Frontiere (UK Border Agency), trebuie să aplicați la Agenția Britanică pentru Frontiere (UK Border Agency), pentru a obține un document care vă dă dreptul de a rămâne în Regatul Unit. Acest document este cunoscut ca și **certificat de înregistrare** și este un card mic albastru care conține fotografia dvs. Dacă familia este cu dvs în Regatul Unit, vă recomandăm să solicitați un **certificat de înregistrare**. Membrii familiei dvs vor avea **carduri de rezidență** care sunt ștampile de rezidență în pașaporturile lor. Acest document poate fi folosit pentru a accesa alte drepturi la care familia dvs este îndreptățită, de exemplu educație sau asigurări medicale

Ce valabilitate au aceste documente?

Aceste documente sunt de obicei emise pe cinci ani. Dacă lucrați pe o perioadă temporară vi se poate emite un certificat valabil până la 6 luni. Dacă obțineți un loc de muncă permanent puteți aplica din nou pentru un certificat suplimentar.

Dacă vă căutați de lucru nu vi se poate emite certificatul, dacă vă regăsiți în această situație solicitați consiliere de specialitate.

Ce se întâmplă dacă rămân fără loc de muncă?

Dacă rămâneți fără loc de muncă sunteți îndreptățiți să rămâneți în Regatul Unit pentru a vă căuta un nou loc de muncă, atât timp cât puteți demonstra că vă căutați un nou loc de muncă și aveți șanse mari să vă găsiți. Puteți să demonstrați că vă căutați un nou loc de muncă răspunzând de exemplu la anunțurile despre locurile de muncă și mergând la interviuri. Dacă nu vă găsiți un nou loc de muncă în șase luni, solicitați consiliere de specialitate, deoarece, de exemplu, *certificatul de înregistrare* și toate *ștampilele de rezidență* ale familiei dvs vor fi revocate.

Când mă pot stabili permanent în Regatul Unit(RU)?

Dacă ați obținut *certificatul de înregistrare* și lucrați în Regatul Unit de cinci ani sau lucrați legal în Regatul Unit de cinci ani și intenționați să lucrați în continuare în Regatul Unit, puteți aplica pentru a obține un document care certifică rezidența permanentă și un *card de rezidență permanentă* pentru membrii familiei dvs. Acest statut obținut, vă îndreptățește pe dvs și familia dvs să rămâneți în Regatul Unit chiar dacă încetați să mai fiți "lucrător" și să aplicați pentru obținerea cetățeniei britanice ulterior. Dacă puteți demonstra clar că ați lucrat în Regatul Unit mai bine de cinci ani, dar nu aveți un *card de rezidență*, este posibil să aplicați pentru o rezidență permanentă în Regatul Unit.

Dacă sunteți un cetățean *A8* și ați lucrat în Regatul Unit înainte de 1 Mai 2011 și lucrați în mod legal în Regatul Unit de cinci ani și v-ați înregistrat serviciul la *Agenția Britanică pentru Frontiere*(UK Border Agency) în cadrul *Programului de Înregistrare a Lucrătorilor* (Worker Registration Scheme) de 12 luni și apoi ați mai lucrat patru ani în Regatul Unit. Dacă nu sunteți sigur că ați lucrat în mod legal în Regatul Unit solicitați consiliere de specialitate.

Secțiunea 2: *A2* Cetățenii Români și Bulgari

Vă recomandăm să citiți această secțiune dacă sunteți cetățean român sau bulgar.

Pot veni să caut de lucru în Regatul Unit(RU)?

Ca cetățean *A2* (de asemenea cunoscuți ca și cetățeni ai Statelor Aderente (Accession State) puteți veni să vă căutați de lucru în Regatul Unit. Nu aveți nevoie de autorizație înainte de a veni, dar aveți nevoie de un pașaport sau o carte națională de identitate valabilă atunci când intrați în RU. Dacă nu reușiți să vă găsiți de lucru după trei luni, va trebui să solicitați consiliere de specialitate pentru imigranți.

Când pot începe să caut de lucru?

Puteți începe să vă căutați de lucru imediat, însă presupusul angajator va trebui să obțină pentru dvs. o scrisoare de aprobare (Letter of Approval) de la *Agenția Britanică pentru Frontiere* (UKBA), iar dvs. trebuie să obțineți o autorizație de muncă (Accession Worker Card) înainte de a începe să lucrați, excepție făcând cazul în care sunteți scutit de aceasta.

Cum pot să lucrez în Regatul Unit?

În general, pentru ca tu să poți lucra în RU, presupusul dvs. angajator va trebui să solicite o scrisoare de aprobare (Letter of Approval) de la *Agenția Britanică pentru Frontiere* (UKBA). Pentru a solicita autorizația de muncă, va trebui să trimiteți această scrisoare împreună cu formularul de solicitare (BR3) completat.

Există anumite excepții de la obligația de a obține scrisoarea de aprobare (Letter of Approval) și autorizația de muncă (Accession Worker Card). Acestea sunt incluse în anexele 1, 2 și 3 de mai jos.

Nu aveți voie să începeți să lucrați până când nu primiți autorizația de muncă, excepție făcând cazul în care vă încadrați într-una din excepții. Munca fără permisiunea *UKBA* constituie o infracțiune penală, pentru care puteți fi trimis în judecată sau primi o amendă în cuantum fix. Angajatorul comite, la rândul său, o infracțiune dacă el/ea angajează o persoană care nu a primit permisiunea de a lucra.

Cum pot primi scrisoarea de aprobare?

Angajatorul trebuie să solicite pentru dvs. scrisoarea de aprobare de la *Agenția Britanică pentru Frontiere* (UKBA). Angajatorul poate obține o scrisoare de aprobare dacă are nevoie de persoane calificate, în condițiile în care nu există suficientă forță de muncă locală cu calificarea respectivă. S-ar putea să fie posibil să obțineți o scrisoare de aprobare pentru locuri de muncă din industria agroalimentară.

Cum primesc autorizația de muncă?

Puteți solicita autorizația de muncă numai dacă aveți deja scrisoarea de aprobare.

Solicitarea autorizației de muncă se face prin completarea formularului **BR3**, pe care îl puteți găsi pe site-ul Web al *Agenției Britanice pentru Frontiere* (UKBA). Rezolvarea solicitării se face gratuit.

Îmi pot schimba locul de muncă?

Autorizația de muncă va specifica numele angajatorului și tipul de muncă pe care urmează să îl prestați. Autorizația vă permite să lucrați numai pe postul numit. În general, dacă doriți să vă schimbați serviciul, noul dvs. angajator va trebui să solicite o nouă scrisoare de aprobare pentru dvs., după care, înainte de a începe să lucrați la noul loc de muncă, va trebui să solicitați o nouă autorizație de muncă. Dacă însă autorizația dvs. de muncă are pe ea un cod care începe cu litera „G”, puteți, dacă doriți, să vă găsiți un al doilea loc de muncă, în paralel, fără să trebuiască să mai solicitați aprobarea *Agenției Britanice pentru Frontiere* (UKBA).

Ce se întâmplă dacă mi se refuză autorizația de muncă?

Aveți la dispoziție 28 de zile pentru a solicita revizuirea deciziei, și este indicat să solicitați consiliere de specialitate. În această perioadă nu aveți voie să lucrați.

Cât timp este valabilă autorizația mea de muncă?

Autorizația dvs. de muncă este valabilă pe tot parcursul perioadei petrecute pe postul respectiv, nefiind necesar să o reînnoiți. Se recomandă ca, dacă încetați lucrul, să solicitați consiliere de specialitate.

După ce ați lucrat în Regatul Unit, legal, timp de 12 luni „fără întrerupere”, veți beneficia de libertate deplină de mișcare și nu veți mai avea nevoie de autorizația de muncă. Veți putea deci să vă schimbați serviciul fără a avea nevoie în prealabil de scrisoarea de aprobare și de autorizația de muncă.

Cum arăt că beneficiaz de libertate deplină de mișcare?

Vă recomandăm să completați *formularul de înregistrare* în forma BR1. Acesta confirmă că aveți dreptul să rezidați în Regatul Unit deoarece lucrați. Alte căi de a obține libertatea deplină de mișcare sunt incluse în anexa 1.

Ce înseamnă a lucra timp de 12 luni „fără întrerupere”?

A lucra „fără întrerupere” înseamnă că, în total, nu ați rămas fără loc de muncă mai mult de 30 zile într-un interval de 12 luni. Veți avea nevoie de autorizația de muncă și de alte dovezi de angajare pentru a demonstra că ați fost angajat timp de 12 luni fără întrerupere. În calculul celor 30 de zile nu sunt incluse concediile plătite, concediile de boală, concediile de maternitate sau paternitate, deoarece aveți dreptul la aceste tipuri de concediu. Dacă ați rămas fără loc de muncă mai mult de 30 de zile într-un interval de 12 luni, solicitați consiliere de specialitate.

Am nevoie de *certificat de înregistrare*?

Nu aveți nevoie de certificat de înregistrare. Vă recomandăm să solicitați totuși un astfel de certificat pentru a putea confirma că sunteți scutit de obligația obținerii unei autorizații de muncă.

Cum obțin *certificatul de înregistrare*?

Dacă vă încadrați într-una din excepțiile din anexa 2 și puteți lucra fără să mai trebuie să obțineți permisiune, este recomandat să completați formularul BR1 pentru a obține certificatul de înregistrare. Dacă solicitați certificatul în calitate de lucrător imigrant cu înaltă calificare, completați formularul BR2. Dacă doriți să solicitați *certificatul de înregistrare* în calitate de persoană înscrisă la o instituție de învățământ, angajat pe cont propriu, sau de persoană cu resurse independente, completați de asemenea formularul BR1.

Mi se poate alătura familia în Regatul Unit?

Membrii familiei vi se pot alătura dacă sunt și ei cetățeni ai Spațiului Economic European (SEE) (inclusiv membri de familie din Bulgaria sau România), sau ai Confederației Elvețiene.

Vi se pot alătura de asemenea următorii membri de familie care nu sunt cetățenii ai SEE sau Confederației Elvețiene:

- soț sau partener înregistrat;
- copii și nepoți în vârstă de până la 21 de ani, sau cei care sunt „dependenți” de dvs;
- părinți, bunici și strabunicii și alte rude dacă puteți dovedi că sunt „dependenți” de dvs;

Dacă membrii familiei dvs. nu sunt cetățeni ai SEE sau Confederației Elvețiene, este posibil să trebuiască să solicitați un permis pentru membru de familie (sau o *viză* de vizitator, dacă vin numai pe o perioadă scurtă de timp); dacă considerați necesar, solicitați consiliere de specialitate.

Pot membrii familiei mele să lucreze?

Dacă dețineți autorizație de muncă, membrii familiei dvs. trebuie să solicite și ei astfel de autorizații înainte de a începe să lucreze. În general, el/ea nu vor trebui însă să îndeplinească cerințele legate de calificare, sau să demonstreze că nu există nimeni pe piața de muncă locală care să poată efectua munca respectivă. Pentru a solicita autorizația, el/ea vor trebui să completeze formularul **BR4**.

În cazul în care sunteți scutit de obligația de a obține autorizație de muncă, sau vă încadrați în criteriile din anexa 1, membrii familiei dvs. vor putea, la rândul lor, să lucreze fără să aibă nevoie de autorizație.

Se recomandă ca membrii familiei dvs. să solicite certificate albastre de înregistrare pentru a-și putea confirma statutul. Dacă aceștia nu sunt cetățeni ai SEE sau ai Confederației Elvețiene, vor trebuie să completeze formularul **BR(5)** pentru a solicita o carte de rezidență, sau formularul **BR(6)** pentru a solicita o ștampilă de rezidență pentru membru de familie.

Cum să fac solicitarea?

Trimiteți-vă solicitarea cu confirmare de primire în așa fel încât să o puteți urmări. Se recomandă ca înainte de a trimite originalele să faceți copii după pașaportul și/sau cartea dvs. națională de identitate și să le păstrați într-un loc sigur.

Toate solicitările se rezolvă gratuit.

Unde trebuie să trimit solicitarea?

Solicitările trebuie trimise la:

Bulgarian & Romanian applications (Solicitări de la cetățenii români și bulgari)

UK Border Agency (Agenția Britanică pentru Frontiere)

North East, Yorkshire & the Humber region

PO BOX 4160

Sheffield S1 9DZ

Mai multe detalii și cererile sunt disponibile pe

Site-ul *Agenției Britanice pentru Frontiere* (UK Border Agency) ,
www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/bulgariaromania/applying/

Există anumite excepții de la obligația de a obține scrisoarea de aprobare (Letter of Approval) și autorizația de muncă (Accession Worker Card). Acestea sunt incluse în anexele 1, 2 și 3 de mai jos.

ANEXA 1- Cetățenii *A2* excepții de la obligația de a obține Scrisoarea de Aprobare (Letter of Approval) și Autorizația de Muncă (Accession Worker Card) : angajat propriu, o persoană înscrisă la o instituție de învățământ sau persoană cu resurse independente

Beneficiați de libertate deplină de mișcare dacă sunteți angajat propriu, persoană înscrisă la o instituție de învățământ, sau o persoană cu resurse independente. Dacă doriți să vă exercitați *drepturile conform tratatului European* în aceste calitate, este recomandat să solicitați un *certificat de înregistrare* galben. Persoanele înscrise la instituții de învățământ pot lucra 20 de ore pe săptămână

pe parcursul semestrelor, și cu normă întreagă în vacanțe, însă trebuie să obțină *certificatul de înregistrare* înainte de a începe să lucreze.

După 5 ani de exercitare a *drepturilor conform tratatului European*, ca cetățean *SEE* puteți solicita dreptul de rezidență permanentă pe teritoriul Regatului Unit, ceea ce vă asigură accesul necondiționat la piața muncii.

ANEXA 2 – Cetățenii *A2* excepții de la obligația de a obține Scrisoarea de Aprobare (Letter of Approval) și Autorizația de Muncă (Accession Worker Card) : angajați scutiți

Dacă sunteți angajat pe posturile de mai jos, angajatorul dvs. nu este obligat să obțină scrisoare de aprobare, însă dvs. va trebui să solicitați autorizația de muncă:

- personal operațional de sol, pe aeroport, angajat de o companie aeriană străină;
- plasamente au pair;
- personal domestic în locuințe particulare;
- angajați ai guvernelor străine;
- medici cu studii postuniversitare, medici stomatologi și medici generaliști stagiați;
- personal domestic particular angajat în reședințele diplomatice;
- reprezentanți ai unui ziar sau a unei companii de radioteleviziune din străinătate;
- reprezentanți unici ai firmelor străine;
- profesori și asistenți de limbi străine din cadrul programelor de schimb aprobate;
- asistente medicale calificate, din străinătate, aflate în practică supravegheată;
- cler, misionari, sau membrii unui ordin religios.

Anexa 2 – Cetățenii *A2* excepții de la obligația de a obține Scrisoarea de Aprobare (Letter of Approval) și Autorizația de Muncă (Accession Worker Card) : alte excepții

Sunteți scutit de obligația de a obține autorizație de muncă în Regatul Unit dacă:

- aveți, la 1 ianuarie 2007, permisiunea de intra sau rămâne pe teritoriul Regatului Unit conform Legii din 1971 privind imigrația;
- ați lucrat în Regatul Unit, cu permisiune și fără întrerupere, timp de 12 luni (chiar și în calitate de persoană înscrisă la o instituție de învățământ care a urmat cursuri cu frecvență redusă);
- angajatorul dvs. își are sediul într-un alt stat membru al *SEE*;
- sunteți de asemenea cetățean britanic, elvețian, sau al unui alt stat *SEE*, (cu excepția Bulgariei sau României) sau ai Confederației Elvețiene. ;
- sunteți membrul de familie al unui cetățean *SEE* sau elvețian care își exercită drepturile conferite de Tratatul European în Regatul Unit (excepând cazul în care sunteți membrul de familie al unui cetățean al unui stat A2 care este obligat să obțină autorizație de muncă), sau soțul sau partenerul

înregistrat al unui cetățean britanic sau al unei persoane stabilite în Regatul Unit.

NB – Dacă aveți membri de familie care sunt scutiți de această obligație numai datorită faptului că dvs. sunteți angajat pe cont propriu, aveți resurse independente sau sunteți înscris la o instituție de învățământ, nu puteți fi scutit, la rândul dvs., numai în baza faptului că aceștia sunt scutiți.

- Sunteți membrul unei misiuni diplomatice, membrul de familie al unui diplomat, sau membrul de familie al unei persoane care beneficiază de imunitate diplomatică.

Puteți de asemenea să beneficiați de scutire de la obligația de a obține autorizație de muncă dacă aveți calificare superioară. Pentru o astfel de scutire va trebui însă să demonstrați că satisfaceți anumite criterii, și să obțineți un certificat de înregistrare în baza acestora.

Dacă veniți în Regatul Unit în cadrul Programului pentru lucrătorii agricoli sezonieri (Seasonal Agricultural Workers Scheme (SAWS)) se va considera că dispuneți deja de o astfel de autorizație. Va trebui să aveți însă și o legitimație de lucru valabilă eliberată de un participant la programul SAWS.

Secțiunea 3: lucrătorii migranți din afara Spațiului Economic European Programul Bazat pe Puncte: Munca în Regatul Unit

Introducere

Până în anul 2008 pentru a lucra în Regatul Unit trebuia să obțineți un *permis de muncă* și apoi să aplicați pentru *permisiunea de intrare*. Aceste două etape au fost înlocuite în anul 2008 de către *Programul Bazat pe Puncte* (PBS) și aplicația dvs de a intra în Regatul Unit se face acum într-o singură etapă.

Dvs puteți acum intra în Regatul Unit ca și lucrător dacă îndepliniți unul din cele cinci "tiers" diferite. Acestea sunt numerotate tier 1, tier 2 și tier 5. Tier 3 care se aplică lucrătorilor necalificați nu a fost încă introdus și nu va fi probabil introdus datorită climatului economic actual. Tier 4 se aplică persoanelor străine înscrise la o instituție de învățământ. Dacă doriți să studiați în Regatul Unit vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Tier 1, 2 și 5 includ diferite categorii și cel pentru care aplicați va depinde de motivul pentru care veniți să lucrați în Regatul Unit. În general tier 1 se referă la lucrătorii cu calificări superioare, tier 2 la cei calificați și tier 5 la lucrătorii temporari.

Regulamentul de Imigrație stabilește cum puteți obține puncte pentru fiecare categorie și vă recomandăm să verificați exact, ce anume prevede Regulamentul dacă doriți să veniți să lucrați în Regatul Unit.

Toate cererile menționate în acest pliant pot fi obținute de pe site-ul UK Visa Services (Serviciului Britanic pentru vize) (www.ukvisas.gov.uk)

Odată cu introducerea unui nou regulament de imigrație, consiliere, politici noi și a unei noi proceduri de aplicare pentru a lucra în Regatul Unit, este important ca dvs să fiți conștient de poziția dvs în momentul în care

depuneți orice cerere pentru a intra sau a rămâne în Regatul Unit. Informațiile din acest ghid vi se pot aplica doar pentru o perioadă limitată. Înainte de a aplica pentru a lucra în Regatul Unit verificați pe site-ul *UK Border Agency* (Agenției Britanice pentru Frontiere), iar dacă nu sunteți sigur că vă calificați pentru a lucra în Regatul Unit vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Pot veni în Regatul Unit să lucrez?

Trebuie să aplicați pentru obținerea unei autorizații de muncă în Regatul Unit.

Unde trebuie să aplic pentru a obține *permisiunea de intrare* în Regatul Unit?

Trebuie să aplicați pentru permisiune de a intra în Regatul Unit (de asemenea cunoscut ca și "permisiune de intrare" sau "trecere") la Ambasada Britanică, Înaltul Comisariat (British Embassy, High Commission) sau consulatele din țara în care locuiți. Este un document care va fi atașat pașaportului dvs și care atestă faptul că sunteți eligibil de a intra în Regatul Unit chiar dacă nu sunteți cetățean englez.

Acest lucru dovedește că ați îndeplinit cererile autorităților britanice de imigrare și că vă calificați cerințelor Regulamentului de Imigrație pentru a intra în categoria pentru care ați aplicat.

Cum mă pot califica pentru a obține autorizația de muncă în Regatul Unit?

Vi se va permite să obțineți autorizația de muncă în Regatul Unit dacă reușiți să adunați minimumul de puncte necesar. Numărul minim de puncte cerute variază în funcție de țierul pentru care aplicați și, de asemenea, de categoria din țierul respectiv. În general punctele sunt date pentru:

- "calități"
- "limba Engleză" și
- "posibilitate de întreținere"

Punctele obținute pentru diferitele calități le găsiți în Anexele A, B și C din Regulamentul de Imigrație și sunt regulat modificate. O versiune punctuală a Regulamentului de Imigrație poate fi găsită pe site-ul Agenției Britanice pentru Frontiere(UKBA).

Pot afla dacă sunt eligibil de a mă califica pentru permisiunea de intrare în Regatul Unit?

Agenția Britanică pentru Frontiere(UKBA) are un sistem online de calculare a punctelor care vă poate ajuta să aflați dacă sunteți eligibil pentru a aplica. (www.ukba.homeoffice.gov.uk/pointscalculator)

Va trebui să semnez cererile?

Un angajator, o rudă sau un reprezentant vă pot ajuta să obțineți cererile, să le completați și să le prezentați, dar dvs trebuie să le semnați și să le datați confirmând că datele conținute sunt corecte.

Va trebui să prezint documente?

Documentele care sunt cerute depind de categoria PBS pentru care ați aplicat.

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Trebuie să prezentați anumite “documente justificative”. Va trebui să respectați în totalitate această cerință sau cererea dvs va fi respinsă. Doar documentele originale vor fi acceptate.

Cum pot aplica?

Va trebui să completați o cerere de aplicare și o cerere de auto-evaluare. Pe urmă va trebui să plătiți o taxă și să prezentați aceste cereri la (Ambasada Britanică (British Embassy).

Va trebui să susțin teste biometrice?

Toți cei care aplică pentru *permisiune de intrare* trebuie să vină la o programare pentru a li se lua amprentele și pentru a li se face o fotografie digitală, acestea făcând parte din procesul de aplicare. Va trebui să prezentați cererea de aplicare în termen de două săptămâni înainte de a susține testele biometrice.

Cât timp durează procesarea aplicației?

Acest lucru depinde de unde este trimisă aplicația și de tipul de aplicație. Puteți accesa site-ul Serviciilor Britanice pentru Vize (UK Visa Services) (www.ukvisas.gov.uk) pentru informații și consiliere despre timpul de așteptare.

Ce se întâmplă dacă aplicația mea pentru *permisiune de intrare* este obținută?

Dacă ați obținut puncte suficiente la PBS veți obține *permisiunea de intrare*. O să vi se specifice o dată la care puteți intra sau rămâne în Regatul Unit și o dată la care aceasta expiră. O să vi se specifice dacă sunt atașate și alte condiții la intrarea în Regatul Unit.

În timpul perioadei de permisiune în calitate de migrant general de tier 1, puteți lucra pentru orice angajator fără permisiunea anterioară a *UKBA* și puteți fi angajat pe cont propriu.

În calitate de lucrător de tier 2, permisiunea de a intra sau a rămâne în Regatul Unit va fi obținută cu condiția să rămâneți angajat la angajatorul care va sprijini cu cererea.

În calitate de migrant de tier 5 în Programul de mobilitate al tinerilor (Youth Mobility Scheme) vi se va permite să lucrați în Regatul Unit și munca dvs este supusă unor restricții.

Dacă ați aplicat sub aceste tier, nu vi se va permite să faceți apel la fonduri publice.

Cât timp mi se va permite să locuiesc în Regatul Unit?

Acest lucru depinde de tipul de tier și de categoria pentru care ați aplicat.

Dacă ați aplicat la tier 1 categoria generală se acordă în mod general doi ani, urmat de încă trei ani dacă ați aplicat pentru prelungire.

Dacă ați aplicat la tier 2 categoria generală se acordă o perioadă de trei ani și o lună. Totuși, dacă perioada de angajament este mai mică de trei ani vi se acordă cea mai scurtă perioadă plus o lună.

Dacă ați aplicat la tier 5 categoria migrantului din cadrul Programului de mobilitate al tinerilor (Youth Mobility Scheme), se acordă o perioadă de până la doi ani.

Ce se întâmplă dacă aplicația mea este respinsă?

Permișiunea de intrare este respinsă dacă veți primi puncte insuficiente în domeniile importante. Dacă aplicația dvs este respinsă puteți solicita o verificare administrativă. În acest caz Ambasada va analiza dacă a fost sau nu făcută vreo greșeală în cadrul procesului de decizie. Totuși nu vi se permite să aduceți nici o dovadă pentru a sprijini aplicația dvs. O cerere pentru o verificare administrativă va trebui depusă la ambasadă în 28 de zile de la primirea deciziei de respingere a aplicației. Decizia va fi dată de obicei în 28 de zile.

Nu aveți drepturi depline de apel înaintea unui tribunal independent. În general vi se permite să faceți apel pe baza faptului că ați fost ilegal discriminat sau că decizia încalcă Convenția Europeană a drepturilor Omului. În orice caz vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Dacă o respingere nu poate fi atacată de un apel sau de o altă verificare administrativă, singura dvs opțiune este să contestați respingerea printr-o verificare juridică și vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Mi se poate alătura familia în Regatul Unit?

Vi se pot alătura dacă sunt dependenți:

- soț, soție sau partener înregistrat;
- partenerul dvs, dacă trăiți împreună de mai bine de doi ani și
- copii în vârstă de până la 18 de ani, dacă sunt „dependenți” sau necăsătoriți. Dacă nu sunteți sigur dacă copiii dvs sunt "dependenți" vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

O aplicație separată de permișiune de intrare trebuie făcută pentru fiecare dependent fie în același timp cu aplicația dvs, fie după ce ați obținut permișiunea de intrare. Dependenții vor trebui să aplice pentru a călători în Regatul Unit la Ambasada (British Embassy) sau la Înaltul Comisariat(High Commission) în țara în care locuiesc. Dependenții vor trebui să aducă dovezi originale pentru a demonstra relația cu dvs, care trebuie traduse în engleză și legalizate. Va trebui să locuiți împreună în timpul perioadei de rezidență în Regatul Unit.

Dependenților dvs li se va permite să rămână în Regatul Unit pe durata perioadei de permișiune acordată dvs și nu după terminarea acestei perioade.

În timpul rezidenței în Regatul Unit dvs și membrii familiei dvs va trebui să aveți bani suficienți pentru a vă întreține. Suma necesară depinde de tier și categoria la care aplicați și poate fi de până la 1.600£ pentru un dependent. Va trebuie să demonstrați că aveți suficienți bani pentru toți dependenții dvs.

Soțul sau partenerul dvs. va putea lucra în Regatul Unit fără a obține permișiunea de a lucra.

În general, cerințele care trebuie îndeplinite sunt în mare măsură la fel pentru toți solicitanții fără a se ține cont de tier sau categorie.

Excepție de la acest caz fac cei care sunt de tier 5 din cadrul Programului de Mobilitate al tinerilor (Youth Mobility Scheme) și care dau o declarație că nu au dependenți sub 18 ani. Soțul sau partenerul poate aplica pentru a intra în Regatul Unit pe propria lui/ei răspundere.

Am nevoie de angajator pentru a lucra în Regatul Unit?

Angajarea este necesară pentru anumiți solicitanți. Dacă aplicați la tier1, nu aveți nevoie de angajare. La anumite categorii din tier 2 sau 5 aveți nevoie de angajare și trebuie să vă interesați pentru propria categorie de aplicare.

Pentru toate celelalte categorii, dacă nu aveți angajatori, aplicația dvs va fi respinsă. Un angajator nu este obligat să accepte aplicația dvs și nu aveți dreptul de a face apel împotriva deciziei unui angajator propus care refuză să vă angajeze.

Puteți lucra în Regatul Unit dacă aveți emis un contract de angajare ca un angajat. Angajatorul vă va da documentația necesară. Această documentație va avea un număr de referință unic pe care trebuie să îl adăugați în aplicația dvs la UKBA pentru permisiunea de intrare sau de rămânere în Regatul Unit.

Decizia finală în legătură cu cine călătorește sau rămâne în Regatul Unit este luată de autoritățile de la migrare și nu de angajator.

Unde găsesc un angajator?

UKBA are o listă cu angajatori autorizați pe site-ul său, pe care o puteți accesa înainte de a face planuri să veniți să lucrați în Regatul Unit. (www.ukba.homeoffice.gov.uk/employers/points/sponsoringmigrants/registerofspnsors/).

Ca și migrant de tier 5, Programul de mobilitate al tinerilor (Youth Mobility Scheme) Migrant, guvernul dvs. va fi angajatorul dvs.

Dacă angajatorul meu riscă să își piardă autorizația?

Permisiunea de intrare sau de a rămâne poate fi redusă sau modificată dacă angajatorul dvs riscă să își piardă autorizația din orice motiv. Acest lucru poate avea consecințe serioase și vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Pot aplica pentru permisiunea de a rămâne?

Dacă aveți acordată permisiunea de intrare sau de a rămâne în Regatul Unit puteți aplica la *UKBA* pentru a vă prelungi permisiunea. Unele categorii au o perioadă de timp limitată pentru prelungire și nu aveți voie să aplicați pentru o prelungire dacă ați venit cu aplicația pentru tier 5. Va trebui să verificați categoria la care ați aplicat.

Pot aplica pentru permisiunea de a rămâne la o altă categorie?

Dacă aplicați pentru permisiunea de a rămâne la o altă categorie față de cea la care sunteți în prezent, aplicația dvs va fi menționată ca o aplicație de "schimbare". Permisiunea de schimbare este atent controlată.

Ca și migrant de tier 5, Programul de mobilitate al tinerilor (Youth Mobility Scheme) nu vă puteți schimba la nici o altă categorie PBS și nu puteți schimba de la tier 5 la o altă categorie a tier 5. În plus schimbarea la tier 5 la categoria lucrători temporari (Temporary Worker) este foarte strictă și vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Ce formulare trebuie să completez?

Va trebuie să folosiți un formular *UKBA* actualizat. Îl puteți descărca de pe site-ul *UKBA* (www.ukba.homeoffice.gov.uk). Fiecare tier și categorie din fiecare tier au o anumită cerere de completat. Există și o cerere separat pentru orice dependent care aplică pentru permisiunea de a rămâne în Regatul Unit.

Formularul de aplicare vă informează ce documente trebuie să prezentați odată cu cererea și ce taxe relevante trebuie să plătiți.

Ce fac cu cererile?

Cererile pot fi trimise într-unul din următoarele moduri: prin poștă, prin curier, personal sau online. Unele aplicații trebuie trimise folosind o metodă specifică și dvs trebuie să verificați ce metodă este corectă pentru aplicația dvs.

UKBA vă va anunța că au primit aplicația dvs și documentele doveditoare și vă vor spune când să vă programați pentru susținerea testelor biometrice. Aplicația dvs va fi procesată și veți fi anunțat prin poștă de decizia luată. Site-ul *UKBA* oferă informații curente despre perioada de așteptare pentru fiecare categorie.

Ce se întâmplă dacă permisiunea actuală îmi expiră înainte de a aplica pentru prelungire?

Va trebuie să depui o cerere la Agenția Britanică pentru Frontiere (*UK Border Agency* -UKBA) înainte ca permisiunea actuală de intrare sau de a rămâne în Regatul Unit să expire. Dacă aplicați după ce permisiunea de intrare în Regatul Unit îți expiră, vei locui în RU ilegal și cererea dvs va fi respinsă.

Care este statutul meu în timp ce aștept decizia?

Dacă ați aplicat pentru continuarea permisiunii de a rămâne înainte ca permisiunea de intrare sau de a rămâne să expire, atunci permisiunea existentă de intrare sau de a rămâne se prelungește până se ia o decizie cu aplicarea dvs.

Dacă faceți apel împotriva refuzului de a prelungi permisiunea și aplicația dvs a fost trimisă la timp atunci permisiunea de intrare sau de a rămâne se prelungește de asemenea până ce o decizie va fi luată.

Ce se întâmplă dacă mi se acordă în continuare permisiunea de a rămâne?

UKBA va emite un Permis de Rezidență Biometric (Biometric Residence Permit) care dovedește statutul dvs de imigrant și data la care permisiunea de intrare expiră.

Ce se întâmplă dacă mi se refuză permisiunea de a rămâne?

Dacă *UKBA* refuză cererea dvs vi se va spune că aveți dreptul la apel. Motivele de apel trebuie depuse într-o perioadă foarte scurtă de timp și vă recomandăm să solicitați imediat consiliere de specialitate. Ce se întâmplă dacă ca și tier 2 nu reușesc să mă anjalez la angajatorul meu?

Permișiune de intrare sau de a rămâne este emisă cu condiția ca dvs să rămâneți la angajatorul specificat în cererea dvs. Dacă lucrați pentru un alt angajator fără aprobarea *UKBA*, dvs veți locui în Regatul Unit ilegal și veți putea fi îndepărtat din Regatul Unit. Dacă veți fi prins locuind ilegal în RU acest lucru va afecta serios orice cerere pe care o veți face în viitor pentru a intra în Regatul Unit.

Dacă ați aplicat la tier 5 schimbări ale serviciului sunt permise fie cu același angajator, fie cu un angajator diferit, dar pentru a face acest lucru trebuie să aplicați la "modificarea permisiunii". Vi se permite schimbarea dacă noul serviciu este cu un angajator autorizat și încheiați un nou Contract de Angajare doar dacă munca este suplimentară față de cea pentru care a fost emis contractul de angajare original. Vi se vor aplica condiții și vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate.

Mă pot stabili eventual în Regatul Unit?

Regulile s-au schimbat în Aprilie 2011 și sunt așteptate noi schimbări anul viitor. Dacă sunteți în Regatul Unit în calitate de migrant tier 1 de cinci ani continuu, puteți aplica pentru rezidență permanentă în Regatul Unit. Acest lucru mai este cunoscut sub numele de stabilire. Va trebui să se stabilească că aveți un venit prin muncă sau sunteți angajat pe cont propriu. Va trebuie să arătați că aveți cunoștințe suficiente de limba engleză și despre Regatul Unit.

În calitate de migrant tier 2, puteți fi eligibil pentru reședință permanentă dacă ați petrecut legal o perioadă continuă de cinci ani în Regatul Unit. Angajatorul va trebui să confirme în scris că sunteți angajat și va trebui să arătați că aveți cunoștințe suficiente de limba engleză și despre Regatul Unit.

Orice perioadă de angajare ca un deținător al autorizației de muncă (emis sub vechile reguli comerciale și de afaceri) va conta pentru cei cinci ani continuu de muncă.

Ca și migrant tier 5 nu sunteți eligibil să aplicați pentru reședință permanentă.

Cum aplic?

Va trebui să trimiteți o cerere la *UKBA* înainte ca permisiunea curentă de intrare sau de a rămâne în Regatul Unit să expire. Dacă aplicați după ce permisiunea de intrare în Regatul Unit expiră, veți locui în Regatul Unit ilegal și cererea dvs pentru reședință permanentă va fi respinsă.

Din moment ce obțineți reședință permanentă în Regatul Unit nu aveți restricții cu privire la stabilirea dvs. Vă puteți schimba angajatorii, locul de muncă și puteți accesa *ajutoarele sociale* dacă va fi necesar, fără să obțineți permisiune din partea *UKBA* .

Pot lucra în Republica Irlanda?

Informațiile din acest ghid nu se aplică Republicii Irlanda, care este guvernată de legi complet diferite. Dacă doriți să lucrați în Republica Irlanda vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate la Immigrant Council of Ireland(Consiliul pentru Imigrați al Irlandei): Telefon(00) 353 1 6740200 (disponibil 2pm - 4pm).

Contacte utile:

Immigration Enquiry Bureau (Biroul de Informare despre Imigrație)(0870 606 7766)

Ajutoare sociale

Numărul de asigurări sociale

**Numărul de asigurări sociale* (National Insurance number)* vă este necesar atât pentru angajare, cât și pentru asigurările sociale. Primul pas pentru obținerea acestora este să aplicați pentru **numărul de asigurări sociale* (National Insurance Number)*.

De ce am nevoie de **numărul de asigurări sociale* (National Insurance Number)*?

Va trebui să solicitați pentru **numărul asigurărilor sociale (National Insurance Number)* dacă veniți să lucrați în Regatul Unit, altfel taxele și contribuțiile pentru asigurări sociale (*National Insurance*) nu sunt înregistrate. Plata taxelor și asigurărilor sociale este în mod normal necesară pentru toată lumea care lucrează în Regatul Unit și va trebui să verificați întotdeauna că sunt plătite pentru a putea dovedi că lucrați legal. Dacă solicitați pentru **asigurări sociale* (social security benefit)* sau pentru creditele fiscale care sunt administrate de **Direcția Regală Venituri și Vămi* (Her Majesty's Revenue and Customs)* va trebui să aveți un număr oficial de asigurări sociale care v-a fost alocat de *Agenția pentru Asistență Socială* (Social Security Agency)* secțiunea alocări.

Cum pot aplica pentru **numărul de asigurări sociale* (National Insurance Number)*?

Dacă veniți să lucrați și să locuiți în Irlanda de Nord pentru prima dată va trebui să aplicați pentru **numărul de asigurări sociale* (National Insurance number)*. **Agenția pentru Asistență Socială* (Social Security Agency)* din Irlanda de Nord răspunde de administrarea cotidiană a sistemului de asistență socială și cererile pentru **numărul asigurărilor sociale* (National Insurance number)*. **Agenția pentru asistență Socială* (Social Security Agency)* sau angajatorul dvs. va va consilia cum să solicitați **numărul asigurărilor sociale* (National Insurance number)*.

Dacă ați locuit și lucrat în Irlanda de Nord anterior, aceasta înseamnă că va trebui să dați **Agenției pentru Asistență Socială**, **numărul dvs. de asigurări sociale**. Va trebui să prezentați de asemenea o dovadă din care să reiasă că numărul dat este numărul dvs. personal. Dacă nu vă amintiți numărul, va trebui să puneți la dispoziția **Agenției pentru Asistență Socială** informațiile sau dovezile necesare pentru ca aceasta să îl poată găsi.

La solicitarea **numărului de asigurări sociale* (National Insurance Number)*, va trebui să puneți la dispoziție dovezile necesare pentru a dovedi că sunteți cine spuneți că sunteți și dacă nu sunteți cetățean SEE, că aveți dreptul de a lucra în Regatul Unit.

Ce fel de dovezi pot prezenta pentru a-mi confirma identitatea?

Dovezile documentare care vă pot ajuta să vă confirmați identitatea sunt:

- certificatul de naștere sau de căsătorie;
- pașaportul sau cartea națională de identitate emisă de un stat membru al **Spațiului Economic European (SEE)* [European Economic Area (EEA)]*;

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

- scrisoare de la un avocat, consilier, sau reprezentant oficial al unei organizații;
- lista documentelor acceptate este inclusă într-un pliant, numit pliantul ISSP „Cum să vă dovedeți identitatea pentru asistență socială”, pe care îl găsiți la **Agenția pentru Asistență Socială**.

Documentele necesare care pot dovedi dreptul dvs de a munci (doar pentru cetățenii care nu sunt *SEE) sunt:

- pașaportul dvs
- certificatul de naștere sau de adopție emis în Regatul Unit, Insulele Canalului și Republica Irlanda
- un certificat de înregistrare sau de naturalizare ca cetățean britanic
- documente ale Agenției Britanice pentru Frontieră *UK Border Agency* care dovedesc că aveți dreptul de a lucra în Regatul Unit
- autorizația de muncă.

Va trebui să discutați cu cineva când solicitați **numărul de asigurări sociale?**

Va trebui să discutați, la sediul **Agenției pentru Asistență Socială** (*Social Security Agency*), cu un responsabil cu alocarea numerelor de asigurări sociale, pentru a se vedea dacă vi se poate emite un astfel de număr. Este important să înțelegeți întrebările care vi se pun, și să dați răspunsuri clare. Dacă nu înțelegeți limba engleză bine, adresați-vă Agenției pentru Asistență Socială pentru ca aceasta să aranjeze ca la întrevvedere să fie prezent un interpret care vorbește limba dvs.

Este important să rețineți că dacă nu satisfaceți criteriile de alocare ale numărului de asigurări sociale, este posibil să nu aveți dreptul nici la **ajutoare sociale** (*social security benefits*). Această regulă nu vi aplică numai dvs., în calitate de solicitant, ci și oricărei alte persoane pentru care solicitați ajutoare sociale, cu excepția copiilor și tinerilor.

În continuare, acest capitol este împărțit în două secțiuni și dvs. va trebui să vă asigurați că citiți secțiunea care se aplică în cazul dvs.

Secțiunea 1: se referă la muncitorii care sunt cetățeni ai *Spațiului Economic European [European Economic Area](EEA)* (inclusiv cetățenii A8 și A2), inclusiv informații specifice pentru cetățenii **A2 Români și Bulgari. Cetățenii A2 vor trebui să se asigure că citesc întreaga secțiune (atât textul scris cu verde, cât și pe cel scris cu roșu).**

Secțiunea 2: se referă la lucrătorii imigranții care sunt cetățeni ai țărilor din afara *Spațiului Economic European (*European Economic Area*)*.

Secțiunea 1: Cetățenii *Spațiului Economic European (*European Economic Area*)*

Va trebui să citiți această secțiune dacă sunteți cetățean al unei țări din *Spațiul Economic European (*European Economic Area*)*, inclusiv cetățenii **A8 și **A2**. Totuși, există informații specifice pentru cetățenii **A2** despre diferitele reguli care se aplică lucrătorilor migranți din România și Bulgaria. Va rugăm să citiți în întregime toată secțiunea pentru a vedea ce reguli și drepturi se aplică în cazul dvs.**

Cine mă poate ajuta dacă nu am suficienți bani pentru a mă întreține?

Dacă vă găsiți în situația de a nu avea suficienți bani, este posibil să puteți beneficia de ajutor sub forma ajutoarelor de la stat. În Regatul Unit acestea sunt cunoscute sub denumirea de **ajutoare sociale** (*social security benefits*). Dacă nu puteți obține **ajutoare sociale**, s-ar putea să primiți ajutor de la *Serviciile Sociale*, care uneori oferă asistență în situații de urgență. În cazul în care aveți nevoie de ajutor, chiar dacă nu proveniți din țările enumerate, se recomandă să solicitați consiliere (indiferent de naționalitatea dvs.) deoarece este posibil să puteți beneficia de drepturi care nu sunt incluse în acest ghid.

Care este agenția răspunzătoare de procesarea solicitărilor pentru ajutor social?

Agenția pentru Asistență Socială (*Social Security Agency*) din Irlanda de Nord răspunde de administrarea cotidiană a sistemului de asistență socială. Această agenție vă va procesa solicitarea privind alocarea **numărului de asigurări sociale** (*National Insurance number*) și/sau eventualele **ajutoare sociale**. Atunci când solicitați un ajutor social, solicitarea dvs. va fi evaluată și soluționată de un angajat al acestei agenții, așa-numitul „factor de decizie”. Creditele fiscale și alocațiile pentru copii sunt de competența **Direcției Regale Venituri și Vămi** (*Her Majesty's Revenue and Customs*).

Ce criterii trebuie să satisfac pentru a obține ajutoare sociale (*social security benefit*)?

Atunci când solicitați un ajutor social, acesta vă va fi plătit numai dacă satisfaceți criteriile de acordare relevante, plus anumite criterii de rezidență sau prezență. Criteriile pe care trebuie să le satisfaceți depind de tipul de ajutor solicitat. Aceasta deoarece există diferite tipuri de ajutoare sociale, după cum urmează:

- ajutoare dependente de resursele financiare, care includ venitul minim garantat (Income Support), ajutorul de șomaj calculat în funcție de venit (Jobseeker's Allowance), ajutor social de incapacitate de muncă (income-related Employment and Support Allowance), pensia socială minimă garantată (State Pension Credit), și ajutorul pentru plata chiriei (Housing Benefit). Acestea sunt cunoscute și sub denumirea de ajutoare legate de venit, ceea ce înseamnă că este posibil ca acordarea lor să depindă de venitul sau de economiile de care dispuneți.
- ajutoare independente de resursele financiare, care sunt plătite, de exemplu, în caz de boală, sarcină, șomaj, deces, sau bătrânețe. Aceste ajutoare vă vor fi acordate numai dacă dvs. (sau soțul/soția/partenerul dvs. înregistrat, în cazul ajutorului de deces) ați plătit contribuțiile pentru **asigurări sociale** (*National Insurance*) necesare în Regatul Unit, sau echivalentul acestora într-un alt stat membru al **Spațiului Economic European (SEE)** [*European Economic Area (EEA)*].
- ajutoare speciale non-contributive, respectiv indemnizația de însoțitor (Attendance Allowance), indemnizația pentru persoane cu dizabilități (Disability Living Allowance), și indemnizația de îngrijitor (Carer's Allowance).
- creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere (Child Tax Credit), creditul fiscal pentru salariații cu venituri mici (Working Tax Credit) și alocația pentru copii (Child Benefit), care sunt administrate de **Direcția Regală Venituri și Vămi** (*Her Majesty's Revenue and Customs*).

De unde pot solicita ajutor?

Indiferent de tipul de ajutor solicitat, este important să rețineți că dacă acesta vă este refuzat, se recomandă să solicitați consiliere. Aceasta din cauză că, dacă nu sunteți mulțumit cu deciziile luate *Agenția pentru Asistență Socială* (*Social Security Agency*) sau *Direcția Regală Venituri și Vămi* (*Her Majesty's Revenue and Customs*), puteți face apel împotriva acestora la un tribunal independent. Apelați la serviciile unei agenții de consiliere pentru a vă ajuta să decideți dacă aveți motive de apel. Agențiile care vă pot consilia în ceea ce privește drepturile dvs. la ajutoare sociale includ:

- Law Centre (NI) [Centrul Juridic (Irlanda de Nord)], telefonați la (028) 9024 4401 (Belfast), sau la (028) 7126 2433 (Derry);
- Citizens Advice Regional Office (Biroul Regional de Consiliere a Cetățenilor) - telefonați la (028) 9023 1120 pentru a fi pus în legătură cu un Birou de Consiliere a Cetățenilor local; și
- Advice NI Regional Office (Biroul Regional *Consiliere Irlanda de Nord*) - telefonați la (028) 9064 5919 pentru a fi pus în legătură cu un centru de consiliere local.

Dacă nu înțelegeți bine limba engleză, se recomandă să solicitați biroului sau centrului de consiliere să aranjeze ca la întrevvedere să fie prezent un interpret care vorbește limba dvs. Aceasta deoarece este important să înțelegeți întrebările care vi se pun, și să dați răspunsuri clare.

Ce criterii trebuie să satisfac pentru a beneficia de venitul minim garantat, ajutorul de șomaj calculat în funcție de venit, ajutor social de incapacitate de muncă, pensia socială minimă garantată, sau de ajutorul pentru plata chiriei?

Pentru a fi eligibil pentru oricare din aceste ajutoare trebuie să demonstrați că locuiți în mod obișnuit în Irlanda de Nord și că aveți dreptul să rezidați în *Zona Comună de Circulație* (*Common Travel Area*). Această zonă cuprinde Regatul Unit (inclusiv Marea Britanie și Irlanda de Nord), Republica Irlanda, Insula Man și Insulele Canalului.

Va trebui să demonstrați că aveți dreptul să rezidați în Zona Comună de Circulație și dacă doriți să solicitați creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere (Child Tax Credit) sau alocația pentru copii (Child Benefit). Aceste ajutoare sociale sunt administrate de *Direcția Regală Venituri și Vămi* (*Her Majesty's Revenue and Customs*). Creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere și alocația pentru copii sunt ajutoare plătite, de obicei, pentru copii care locuiesc cu dvs. în Irlanda de Nord. Puteți însă solicita aceste ajutoare și pentru copii care locuiesc într-un alt stat membru al SEE cu condiția să lucreți.

Cetățenii *A2*, rețineți: Cetățenii români și bulgari vor trebui să fie autorizați să lucreze în cadrul *Programului autorizațiilor de muncă* (*Accession Worker Card Scheme*) sau să fie autorizați să lucreze timp de 12 luni fără întrerupere.

Care sunt criteriile de rezidență obișnuită?

Pentru a demonstra că rezidați în mod obișnuit în Irlanda de Nord, va trebuie să satisfaceți o serie de criterii, așa-numitele „criterii de rezidență obișnuită”. Aceste criterii sunt cele pe baza cărora se plătesc venitul minim garantat (Income Support), ajutorul de șomaj calculat în funcție de venit (Jobseeker's Allowance), pensia socială minimă garantată (State Pension Credit), și ajutorul

pentru plata chiriei (Housing Benefit); ele se aplică tuturor celor care vin să locuiască și să lucreze în Irlanda de Nord pentru prima dată, sau se întorc în Irlanda de Nord după o perioadă petrecută în străinătate.

Va trebui să demonstrați că criteriile nu se aplică dvs dacă:

- ați lucrat în Regatul Unit sau
- puteți demonstra că aveți dreptul de a rezida în Irlanda de Nord deoarece sunteți calificat ca lucrător în cadrul legii europene sau că sunteți angajat propriu și că îndepliniți anumite directive europene

Cetățenii A2 rețineți: dacă sunteți cetățean român sau bulgar va trebui să demonstrați că aveți criteriile nu se aplică în cazul dvs dacă sunteți autorizat să lucrați în cadrul Programului autorizațiilor de muncă (Accession Worker Card Scheme) și că lucrați pentru un angajator autorizat din Irlanda de Nord.

În caz contrar, criteriile de rezidență obișnuită vor fi luate în considerare atunci când solicitați unul din aceste drepturi.

Cum pot dovedi că rezid în mod obișnuit în Irlanda de Nord?

Pentru a dovedi că rezidați în mod obișnuit în Irlanda de Nord, va trebui să demonstrați că, în momentul în care ați venit să locuiți aici, intenția dvs. era să aveți o reședință stabilă și permanentă în această țară. Aceasta nu înseamnă neapărat că trebuie să demonstrați că ați intenționat să rămâneți aici la infinit. Dacă nu ați mai locuit în Irlanda de Nord și nici nu ați mai fost aici, va trebui să vă demonstrați intenția locuind în această țară o perioadă apreciabilă de timp.

Perioada exactă de timp va depinde de situația personală. În mod normal, aceasta trebuie să fie cuprinsă între 1 și 3 luni. În general însă, cu cât ați locuit aici mai mult înainte de a solicita aceste drepturi, cu atât veți avea șanse mai mari de reușită.

Pentru a putea decide dacă rezidați în mod obișnuit în Irlanda de Nord, factorul de decizie va trebui să țină cont de toate informațiile relevante. Acestea pot include:

- eventualele pregătiri pe care le-ați făcut înainte de a vă muta în Irlanda de Nord;
- eventualele informații pe care le-ați solicitat privind găsirea unui loc de muncă;
- dacă v-ați vândut locuința, sau dacă ați renunțat la contractul de închiriere;
- dacă v-ați închis sau transferat vreun cont bancar;
- ce fel de măsuri ați luat pentru a vă lichida gospodăria, sau pentru a aranja ca aceasta să fie transportată în Irlanda de Nord;
- dacă ați înștiințat autoritățile medicale sau școlare (dacă aveți copii) de intenția dvs. de a vă muta în Irlanda de Nord.

Dacă nu sunteți sigur cum puteți dovedi că rezidați în mod obișnuit în Irlanda de Nord, solicitați consiliere de specialitate.

Ce informații mă vor ajuta să dovedesc că satisfac criteriile de rezidență obișnuită?

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Factorul de decizie va trebui de asemenea să știe ce măsuri ați luat pentru a avea o rezidență permanentă și stabilă de la venirea dvs., pentru a vă stabili în Irlanda de Nord. Informațiile relevante pot include:

- dacă intenționați să locuiți în Irlanda de Nord în viitorul apropiat;
- în ce mod intenționați să vă întrețineți dacă vi se refuză ajutorul social (această întrebare vă poate fi pusă pentru ca factorul de decizie să se convingă dacă intenționați să continuați să locuiți în Irlanda de Nord, indiferent dacă veți primi sau nu ajutorul respectiv);
- eventualele informații pe care le-ați solicitat despre cum vă puteți înregistra ca fiind în căutarea unui loc de muncă, sau despre cum vă puteți găsi de lucru;
- dacă v-ați găsit locuință;
- dacă v-ați înscris pe lista unui doctor sau medic stomatolog;
- dacă v-ați înscris în vreun club sau asociație;
- dacă aveți rude sau prieteni în Irlanda de Nord.

Cele de mai sus nu sunt singurele informații de care se va ține cont; va trebui să dovediți factorului de decizie fie că nu sunteți obligat să satisfaceți criteriile de rezidență obișnuită, fie că într-adevăr rezidați în mod obișnuit în Irlanda de Nord. În caz contrar, veți fi clasificat drept o persoană din străinătate și nu veți putea solicita venitul minim garantat, ajutorul de șomaj calculat în funcție de venit, ajutorul social de incapacitate de muncă, pensia socială minimă garantată, sau ajutorul pentru plata chiriei, până când nu satisfaceți criteriile. Cu alte cuvinte, factorul de decizie trebuie să fie convins că, în momentul în care ați venit în Irlanda de Nord, intenția dvs. era să aveți o reședință permanentă și stabilă în această țară.

Chiar dacă satisfaceți criteriile de rezidență obișnuită va trebui să dovediți că aveți dreptul să rezidați în Zona Comună de Circulație(*Common Travel Area*)atunci când solicitați venitul minim garantat (Income Support), ajutorul de șomaj în funcție de venit (income-based Jobseeker's Allowance), pensia socială minimă garantată (State Pension Credit) și ajutorul pentru plata chiriei(Housing Benefit). Criteriile se aplică și dacă solicitați creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere (Child Tax Credit) sau alocația pentru copii(Child Benefit).

La ce referă termenul "dreptul de a rezida"?

Dreptul de a rezida :Cetățenii Spațiului Economic European (European Economic Area)(cu excepția României și Bulgariei)

Dacă v-ați mutat în Irlanda de Nord pentru a căuta de lucru aveți dreptul de a rezida dovedind cu adevărat că vă căutați de lucru și aveți șanse mari să vă găsiți. În timp ce vă căutați de lucru puteți solicita *asigurări sociale* dacă satisfaceți criteriile de rezidență obișnuită. Dacă nu vi se cere certificatul de înregistrare, dvs va trebui să solicitați la *Agencia Britanică pentru Frontiere (*UKBA*)* acest document deoarece vă poate ajuta să dovediți că aveți dreptul de a rezida, dacă veți dori să solicitați *asigurări sociale*. Pentru mai multe informații citiți secțiunea "Munca în Regatul Unit".

Dreptul de a rezida: Cetățenii *A2* români și bulgari

Chiar dacă puteți dovedi că rezidați în mod obișnuit în Irlanda de Nord, va trebui să demonstrați și că aveți drept de rezidență.

Dacă sunteți autorizat să lucrați în cadrul Programului autorizațiilor de muncă (Accession Worker Card Scheme) și lucrați pentru un angajator autorizat din Irlanda de Nord, sau dacă sunteți angajat propriu, se va considera că aveți drept de rezidență. Veți putea beneficia de ajutorul pentru plata chiriei (Housing Benefit), creditul fiscal pentru salariații cu venituri mici (Working Tax Credit), creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere (Child Tax Credit), și alocația pentru copii (Child Benefit) pe perioada în care lucrați; veți continua să beneficiați de aceste ajutoare și ajutor social de incapacitate de muncă (income-related Employment and Support Allowance) sau pensia socială minimă garantată (State Pension Credit) dacă vă îmbolnăviți, rămâneți gravidă, sau dacă nu puteți lucra dintr-un alt motiv, fără a vă pierde însă locul de muncă.

Pe durata primelor trei luni petrecute în Irlanda de Nord se va considera că aveți drept de rezidență, și veți beneficia de alocația pentru copii (Child Benefit) și de creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere (Child Tax Credit). Dacă însă, la sfârșitul celor trei luni, nu aveți loc de muncă și nu sunteți autorizat să lucrați, vă veți pierde dreptul la majoritatea ajutoarelor sociale, inclusiv la alocația pentru copii și la creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere.

Dacă însă sunteți scutit de obligația de a avea autorizație de muncă datorită faptului că aveți calificare superioară (vezi anexa 2 a capitolului „Munca în Regatul Unit”), este posibil să puteți solicita ajutorul de șomaj (Jobseeker's Allowance) chiar dacă nu ați lucrat în Regatul Unit anterior. Solicitați consiliere de specialitate dacă considerați că vă aflați în această situație.

Pentru a beneficia de *ajutoare sociale* (*social security benefits*) fără nicio constrângere, trebuie să fiți autorizat să lucrați, în cadrul Programului autorizațiilor de muncă, ca angajat timp de 12 luni, fără întrerupere. De aceea, este important să solicitați autorizația în cadrul Programului autorizațiilor de muncă înainte de a fi angajat de un angajator autorizat. Perioadele de timp petrecute lucrând legal în Regatul Unit înainte de 1 ianuarie 2007 pot fi incluse în perioada de autorizare de 12 luni. Pentru informații adiționale privind Programul autorizațiilor de muncă (Accession Worker Card Scheme), vezi capitolul „Munca în Regatul Unit”.

Dacă vă schimbați locul de muncă în primele 12 luni, este important să anunțați *Agenția Britanică pentru Frontiere* (**UK Border Agency**) prin intermediul Programului autorizațiilor de muncă; în caz contrar nu se va considera că ați fost angajat fără întrerupere.

Ce se întâmplă dacă îmi pierd locul de muncă?

Dacă vă pierdeți locul de muncă în perioada neîntreruptă de 12 luni de lucru, nu veți mai fi considerat lucrător cu drept de rezidență, și nu veți mai putea beneficia de ajutoare sociale. Într-un astfel de caz, solicitați imediat consiliere. Dacă însă vă pierdeți locul de muncă în cele 12 luni din cauză că, de exemplu, vă îmbolnăviți sau rămâneți gravidă, se recomandă să vă adresați unui serviciu de consiliere în legătură cu solicitarea de ajutoare sociale; este posibil ca, dacă solicitarea dvs. este refuzată, să puteți face apel împotriva deciziei.

De ce fel de ajutoare sociale voi beneficia după o perioadă continuă de lucru de 12 luni?

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

După ce ați lucrat o perioadă continuă de 12 luni și nu mai este necesar să fiți autorizat în cadrul Programului autorizațiilor de muncă, atât dvs. cât și membrii familiei dvs. veți avea dreptul să beneficiați de toate ajutoarele sociale relevante, indiferent dacă lucrați sau sunteți în șomaj.

În acest caz, membrii de familie includ:

- soțul sau partenerul dvs. civil;
- copiii și nepoții în vârstă de până la 21 de ani sau cei care depind de dvs.;
- părinții, bunicii și străbunicii dvs. și alte rude dacă puteți dovedi că aceștia sunt în continuare dependenți de dvs.

Dacă ați fost autorizat să lucrați, ați lucrat fără întrerupere timp de 12 luni, și nu mai este necesar să fiți autorizat în cadrul Programului autorizațiilor de muncă, se recomandă să solicitați un *certificat de înregistrare* (*registration certificate*). Pentru detalii vezi capitolul „Munca în Regatul Unit”.

Când solicitați venitul minim garantat (Income Support), ajutorul de șomaj calculat în funcție de venit (Jobseeker's Allowance), ajutor social de incapacitate de muncă (income-related Employment and Support Allowance), pensia socială minimă garantată (State Pension Credit), ajutorul pentru plata chiriei (Housing Benefit), creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere (Child Tax Credit) sau alocația pentru copii (Child Benefit), dvs. sunteți cel căruia i se cere să dovedească că aveți drept de rezidență în Irlanda de Nord. De aceea este important să puneți la dispoziția factorului de decizie cât mai multe informații relevante.

Pot solicita *ajutoare sociale* dacă vin în Irlanda de Nord să caut de lucru?

Dacă veniți în Irlanda de Nord să căutați de lucru, ar trebui să solicitați autorizare în cadrul Programului autorizațiilor de muncă și dacă v-ați găsit de lucru nu se va considera că aveți drept de rezidență până nu veți face acest lucru. Ca urmare nu veți fi eligibil pentru niciunul din ajutoarele sociale menționate mai sus în timp ce vă căutați de lucru.

Ce criterii trebuie să satisfac pentru a solicita ajutoare sociale independente de resursele financiare? (se aplică tuturor cetățenilor SEE inclusiv cetățenilor români și bulgari)

Ajutoarele sociale independente de resursele financiare sunt uneori numite și „ajutoare contributive”. Aceasta înseamnă că pentru a fi eligibil pentru un ajutor [de exemplu indemnizația pentru incapacitate (Incapacity Benefit) sau contribuția calculată în funcție de venit (Jobseeker's Allowance)], va trebui să dovediți că satisfaceți criteriile de eligibilitate, și că ați plătit contribuțiile pentru asigurări sociale necesare.

Dacă ați sosit recent în Irlanda de Nord (în special dacă n-ați mai lucrat aici sau în Marea Britanie anterior), probabil că nu ați plătit suficiente contribuții necesare pentru a beneficia de anumite ajutoare sociale. Totuși, dacă însă ați lucrat și ați plătit contribuții într-un alt stat membru al **Spațiului Economic European (SEE)* [*European Economic Area (EEA)*], aceste contribuții vor fi luate în considerație atunci când solicitați ajutoare contributive în Irlanda de Nord.

Pe durata șederii dvs. aici, de asemenea veți fi eligibil să primiți așa-numitele ajutoare sociale „pentru salariați”, inclusiv:

- indemnizație pentru concediu medical (Statutory Sick Pay);

- indemnizație pentru concediu de maternitate (Statutory Maternity Pay); sau
- indemnizație pentru concediu de paternitate (Statutory Paternity Pay).

Aceste ajutoare vă dau dreptul la zile libere plătite din motive de boală, dacă rămâneți gravidă, sau dacă deveniți tată. Vă rugăm să rețineți că puteți solicita indemnizația pentru concediu de maternitate/paternitate numai dacă puteți face dovada continuității muncii. Dacă nu sunteți eligibilă pentru indemnizația pentru concediu de maternitate, se recomandă să solicitați consiliere pentru că s-ar putea să fiți eligibilă pentru alocația de maternitate (Maternity Allowance). Pentru informații adiționale privind eligibilitatea dvs. pentru aceste ajutoare sociale, consultați capitolul „Drepturile angajaților”.

Ce criterii trebuie să satisfac dacă solicit un ajutor special non-contributiv?

Există o serie de ajutoare sociale de care puteți beneficia chiar dacă nu ați plătit **contribuțiile de asigurări sociale** (*National Insurance contributions*) necesare. Aceste ajutoare pot fi solicitate dacă sunteți bolnav, aveți dizabilități grave, sau aveți în îngrijire o persoană cu dizabilități grave. Ele sunt cunoscute sub denumirea de „ajutoare speciale non-contributive”, și includ indemnizația de însoțitor (Attendance Allowance), indemnizația pentru persoane cu dizabilități (Disability Living Allowance)DLA, și indemnizația de îngrijitor (Carer's Allowance):

Pentru a fi eligibil pentru aceste ajutoare trebuie:

- să rezidați în mod obișnuit în Irlanda de Nord;
- să vă aflați în Irlanda de Nord; și
- să vă fi aflat în Irlanda de Nord timp de 26 de săptămâni în ultimele 12 luni.

Este posibil ca, pentru satisfacerea criteriilor de rezidență pentru oricare din aceste ajutoare, să se țină cont de rezidența dvs. în orice alt stat membru al **Spațiului Economic European (SEE)** [*European Economic Area (EEA)*]. Veți putea astfel să satisfaceți condiția de rezidență pentru eligibilitate mai repede.

Secțiunea 2: Lucrătorii imigranți din afara **Spațiului Economic European(*European Economic Area*)**

Cine mă poate ajuta dacă nu am suficienți bani pentru a mă întreține?

Dacă vă găsiți în situația de a nu avea suficienți bani, este posibil să puteți beneficia de ajutor sub forma ajutoarelor de la stat. În Regatul Unit acestea sunt cunoscute sub denumirea de **ajutoare sociale** (*social security benefits*). Dacă nu puteți obține *ajutoare sociale*, s-ar putea să primiți ajutor de la *Serviciile Sociale*(*Social Services*) care uneori oferă asistență în situații de urgență. Chiar dacă nu credeți că puteți primi ajutor deoarece nu puteți apela la **fonduri publice**(*public funds*) , se recomandă să solicitați consiliere indiferent de naționalitatea dvs. Acest lucru se întâmplă deoarece Regatul Unit are acorduri cu multe țări din toată lumea ca Algeria, Maroc, Tunisia și Turcia ceea ce poate însemna că dvs aveți drepturi la ajutoare sociale care nu sunt incluse în acest ghid. Este de asemenea important ca dvs să solicitați consiliere de specialitate înainte de a solicita orice *ajutoare sociale* sau credite fiscale, deoarece solicitând acest lucru vă poate afecta dreptul de a rămâne în Regatul Unit.

Care este agenția răspunzătoare de procesarea solicitărilor pentru **ajutor social?**

Agenția pentru Asistență Socială (*Social Security Agency*) din Irlanda de Nord răspunde de administrarea cotidiană a sistemului de asistență socială. Această

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

agenție vă va procesa solicitarea privind alocarea **numărului de asigurări sociale** (*National Insurance number*) și/sau eventualele ajutoare sociale. Atunci când solicitați un ajutor social, solicitarea dvs. va fi evaluată și soluționată de un angajat al acestei agenții, așa-numitul „factor de decizie”. Creditele fiscale și alocațiile pentru copii sunt de competența **Direcției Regale Venituri și Vămi** (*Her Majesty's Revenue and Customs*).

Cum obțin numărul de **asigurări sociale**?

Pentru a solicita **ajutoare sociale** (*social security benefits*), în mod normal va trebui să dovedeți că v-a fost alocat un **număr de asigurări sociale** (*National Insurance number*). Dacă ați locuit și lucrat în Irlanda de Nord anterior, aceasta înseamnă că va trebui să dați Agenției pentru Asistență Socială numărul dvs. de asigurări sociale. Va trebui să prezentați de asemenea o dovadă din care să reiasă că numărul dat este numărul dvs. personal. Dacă nu vă amintiți numărul, va trebui să puneți la dispoziția Agenției pentru Asistență Socială informațiile sau dovezile necesare pentru ca aceasta să îl poată găsi. Pentru mai multe informații despre **numărul asigurărilor sociale** citiți secțiunea „Numărul asigurărilor sociale”.

Pot obține **asigurări sociale** în timp ce locuiesc în Irlanda de Nord?

De îndată ce ați obținut autorizația de a lucra în cadrul **Programului Bazat pe Puncte** (*Points Based System*) sau ați obținut autorizația de a lucra în Irlanda de Nord, aveți autorizația de a sta pentru o perioadă limitată. Dacă dreptul de a rămâne este limitat în mod obișnuit anumite condiții sunt atașate la aplicația dvs. Una din aceste condiții este să nu faceți apel la anumite **asigurări sociale**. Dacă încălcați aceste condiții riscați să vă pierdeți dreptul de a rămâne. Dacă ar fi să aplicați în continuare pentru permisiunea de a rămâne în Regatul Unit veți fi întrebat dacă ați solicitat vreo **asigurare socială**. Prin urmare, dacă ați făcut vreo solicitare, alertați Serviciile de Imigrare (*Immigration Services*) că ați încălcat una din condițiile atașate dreptului dvs de a rămâne, ceea ce înseamnă că sunteți eligibil de a fi îndepărtat, de a vi se refuza pelungirea permisiunii de intrare sau de a fi reclamat. Este prin urmare foarte important să solicitați consiliere de specialitate înainte de a face apel pentru orice asigurare dacă nu sunteți sigur de situația dvs.

Care este legătura dintre statutul meu de migrant și dreptul meu de a solicita **asigurări sociale**?

Dreptul la asigurări sociale depinde de statutul dvs de migrant. Legea definește anumite grupuri de persoane (inclusiv deținători de autorizații de muncă) ca *persoane supuse controlului de imigrație*. Această etapă este semnificativă pentru stabilirea asigurărilor. Dvs sunteți tratat ca o *persoană supusă controlului de imigrație* dacă dreptul dvs de a intra și a rămâne în Irlanda de Nord este condiționat de a nu face apel la **fonduri publice**. Dacă aceasta este o condiția atașată dreptului dvs de a intra sau de a rămâne în Irlanda de Nord, veți avea o ștampilă în pașaportul dvs care confirmă faptul că nu ați făcut apel la **fonduri publice**.

Care sunt **asigurările sociale** care sunt considerate **fonduri publice**?

Fondurile publice sunt definite în Regulamentul de Imigrație și includ:

indemnizația de însoțitor (*Attendance Allowance*); indemnizația de îngrijitor (*Carer's Allowance*); alocația pentru copii (*Child Benefit*); creditul fiscal pentru copiii aflați în întreținere (*Child Tax Credit*); indemnizația pentru

persoane cu dizabilități (Disability Living Allowance); ajutorul pentru plata chiriei (Housing Benefit); venitul minim garantat (Income Support); ajutorul de șomaj calculat în funcție de venit (income-based Jobseeker's Allowance); ajutor social de incapacitate de muncă (income-related Employment and Support Allowance); pensia socială minimă garantată (Pension Credit); indemnizația pentru persoane cu dizabilități (Severe Disablement Allowance); Plățile fondului social (Social Fund Payments) și creditul fiscal pentru salariații cu venituri mici (Working Tax Credit)

În prezent, doar asigurările care sunt incluse în această listă sunt considerate **asigurări sociale**. Deoarece această listă se poate modifica, vă rugăm să vă informați înainte de a solicita orice asigurări sociale sau credite fiscale pentru a putea fi siguri că nu sunt incluse în această listă în momentul în care le solicitați.

Dacă aveți soțul sau partener care nu este supus controlului migrației vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate deoarece el/ea pot avea dreptul la aceste asigurări.

Ce alte **asigurări sociale pot solicita ?**

Chiar dacă permisiunea de intrare în Irlanda de Nord este limitată, sunt anumite asigurări pe care le puteți solicita și care nu sunt incluse în **fondurile publice**.

Practic, aceste asigurări sunt foarte greu de obținut. Acest lucru se datorează faptului că pentru a le solicita trebuie să fi lucrat și pentru a solicita unele din aceste asigurări ar fi trebuit să plătiți suficiente contribuții la **asigurările sociale**. Dacă îndepliniți condițiile pentru fiecare asigurare, puteți avea dreptul la ajutor social de incapacitate de muncă (contribution-based Employment and Support Allowance), ajutorul de șomaj calculat în funcție de venit (contribution-based Jobseeker's Allowance) sau la ajutor de invaliditate de muncă (Industrial Disablement Benefit). Puteți obține de asemenea și **ajutoare sociale** „pentru salariați”, ca indemnizație pentru concediu de maternitate (Statutory Maternity Pay), indemnizație pentru concediu medical (Statutory Sick Pay), indemnizație pentru concediu de adopție (Statutory Adoption Pay) și indemnizație pentru concediu de paternitate (Statutory Paternity Pay).

Deși dreptul dvs la **asigurări sociale** este limitat în momentul în care veniți în Irlanda de Nord veți putea obține mai ușor unele **asigurări sociale** după ce locuiți o perioadă de timp sau statutul dvs de migrant se schimbă.

Contacte utile:

Procesarea solicitărilor pentru numere de asigurări sociale

National Insurance Number Section (Secția alocare numere de asigurări sociale)

Jobs & Benefits Office (Biroul pentru Asistență Socială)

Conor Buildings, 107 Great Victoria Street, Belfast

Telefon: (028) 9054 5500

National Insurance Number Section (Secția alocare numere de asigurări sociale)

Jobs & Benefits Office (Biroul pentru Asistență Socială)

140 Jervis Street, Portadown

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Telefon: (028) 3839 7200

National Insurance Number Section (Secția alocare numere de asigurări sociale)

Jobs & Benefits Office (Biroul pentru Asistență Socială)

2 Crescent Road, Lisnagelvin, Derry/Londonderry

Telefon: (028) 7131 9300

Drepturi locative

Cum pot găsi locuință în Irlanda de Nord?

Puteți să închiriați o locuință de la o persoană particulară; acest tip de închiriere este numit uneori „chirie particulară” (renting privately). Proprietarul locuinței se numește „proprietar” (landlord), iar persoana care stă în chirie se numește „chiriaș” (tenant). Unii proprietari solicită unei alte persoane/companii, așa-numitul „agent”, să îi ajute să închirieze locuința. Puteți găsi locuință cu chirie particulară căutând la rubrica „Închirieri” (To Let) a ziarelor locale, în vitrinele agenților de presă, sau vizitând agențiile de închirieri sau agențiile imobiliare. Puteți de asemenea închiria o locuință de la o agenție guvernamentală numită **Direcția Fondului Locativ Irlanda de Nord** (Northern Ireland Housing Executive - NIHE) sau de la o asociație locativă, însă există anumite restricții în ceea ce privește persoanele care pot primi un astfel de tip de locuință.

Înainte de a accepta să închiriați o locuință, gândiți-vă dacă locuința și zona vă convin. Este bine să aveți în vedere:

- cât de aproape este locuința de locul dvs. de muncă;
- cât de aproape este locuința de mijloacele de transport în comun;
- cât de aproape este locuința de magazine și alte facilități;
- dacă ar putea exista probleme legate de siguranța dvs. personală.

Aveți dreptul să locuiți în orice zonă doriți însă, ca peste tot, unele zone sunt mai sigure decât altele. Dacă nu sunteți sigur ce să faceți, contactați una din agențiile de consiliere incluse la sfârșitul acestui ghid.

Majoritatea regulilor și standardelor descrise în această secțiune sunt aplicabile chiriașilor. În anumite cazuri, s-ar putea să nu aveți calitatea de chiriaș dacă angajatorul sau agenția de recrutare a personalului vă asigură locuință ca parte a contractului dvs. de muncă, dacă proprietarul locuiește cu dvs., dacă numele dvs. nu figurează pe contractul de închiriere, sau dacă proprietarul dvs. are acces nelimitat în toate părțile imobilului pentru a putea asigura servicii (de ex. servicii de curățenie), sau pentru a muta alte persoane în camere ale imobilului, fără să aibă nevoie de permisiunea dvs. Dacă vă aflați în una din situațiile de mai sus, s-ar putea să se considere că „stați în gazdă”, caz în care nu veți beneficia de drepturi de „chiriaș”. Dacă aveți probleme legate de locuință, solicitați consiliere de la una din agențiile incluse aici.

Care sunt standardele pentru locuințele date în chirie?

În sectorul particular, standardele variază. Deocamdată, singura cerință, în cazul locuințelor mai vechi, este ca locuința și dotările acesteia să fie în stare normală de folosință; consiliile districtuale pot obliga proprietarul să facă reparațiile necesare. În general însă, dacă într-o locuință există o defecțiune care ar putea fi primejdioasă, consiliul districtual poate obliga proprietarul să o repare (de ex. o toaletă care curge, un acoperiș prin care plouă, sau un caz serios de igrasie).

Toate imobilele trebuie să fie/să aibă:

- stabile din punct de vedere structural și lipsite de defecțiuni majore;
- neafectate de igrasie, care este dăunătoare sănătății;
- luminate, încălzite și ventilate adecvat și racordate la apă curentă;

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

- facilități pentru pregătirea și prepararea hranei, inclusiv chiuvetă cu apă caldă și apă rece;
- toaletă situată corespunzător, cadă de baie/duș și chiuvetă, cu apă caldă și apă rece;
- sistem de canalizare corespunzător.

Există diferite tipuri de locuințe date în chirie de persoane particulare?

Sectorul particular include diferite tipuri de locuințe, inclusiv case și apartamente. Unul din cele mai populare tipuri de locuință închiriate lucrătorilor migranți este locuința cu ocupanți multipli (House in Multiple Occupation - HMO). Aceasta este o locuință ocupată de mai mult de două persoane care nu fac parte din aceeași familie, care au dormitoare proprii însă folosesc bucătăria și baia în comun. Pe lângă standardele menționate anterior, o astfel de locuință trebuie:

- să nu fie supraaglomerată;
- să aibă bucătăria cu suficiente facilități pentru numărul de ocupanți;
- să fie dotate cu suficiente toalete, căzi de baie, dușuri și chiuvete pentru numărul de ocupanți;
- să fie dotate cu mijloacele necesare de prevenire și stingere a incendiilor, și cu ieșiri de incendiu.

Direcția Fondului Locativ poate iniția o procedură judiciară pentru ca o locuință cu ocupanți multipli să respecte aceste standarde. În anumite zone, proprietarii au nevoie de autorizație de la Direcția Fondului Locativ pentru a putea închiria o locuință cu ocupanți multipli. Adresați-vă Direcției pentru a afla care sunt zonele în care se aplică această cerință.

Ce drepturi am în calitate de chiriaș particular?

Toate închirierile care durează de peste un an și o zi trebuie să fie stabilite în scris. S-ar putea să vi se ceară să semnați un act care conține detaliile înțelegerii făcute cu proprietarul locuinței. Acesta se numește „contract de închiriere” (tenancy agreement). Indiferent dacă este vorba de o înțelegere verbală sau scrisă, solicitați consiliere dacă aveți neclarități. Pe lângă drepturile stipulate în contract, toți chiriașii particulari au următoarele drepturi de bază:

- **Dreptul la carnet de chiriaș** – toți chiriașii au dreptul la el. Acesta include numele, adresa și numărul de telefon al proprietarului și/sau al reprezentantului proprietarului (de ex. agenție de închiriere sau agenție imobiliară), chiria și impozitele plătibile, valoarea și scopul unui eventual depozit și condițiile de rambursare, durata contractului de închiriere, și numele persoanei care răspunde de reparații).
- **Dreptul de a nu fi hărțuit și/sau evacuat ilegal** – sunteți hărțuit atunci când o persoană încearcă să vă priveze de drepturile de chiriaș (de ex. nefurnizarea curentului electric, acte de violență, comportament amenințător sau intrarea ilegală în locuință). Proprietarul și/sau agentul acestuia nu are dreptul să intre în locuința dvs. după bunul plac, exceptând cazul în care acest lucru este specificat în contractul de închiriere, sau dacă i-ați permis ei/lui această lucr. Singura excepție este dacă proprietarul trebuie să intre în locuință în caz de urgență (de ex. pentru reparații urgente). Dacă considerați că sunteți hărțuit sau forțat să vă părăsiți locuința pe durata contractului de

închiriere, contactați Secția Igiena Mediului (Environmental Health Department) a consiliului districtual local.

- **Dreptul la preaviz** – proprietarul dvs este obligat să vă dea în scris un preaviz nu mai puțin decât perioada relevantă. La încheierea perioadei de preaviz, proprietarul trebuie să se adreseze instanței pentru a obține decizia de evacuare. Un chiriaș este obligat să dea un preaviz.

Perioada de preaviz va fi după cum urmează:

- dacă ați locuit în apartament timp de cinci ani sau mai puțin – patru săptămâni pentru preaviz;
 - pentru mai mult de cinci ani dar mai puțin de zece sau zece – opt săptămâni pentru preaviz și
 - pentru mai mult de zece ani - 12 săptămâni pentru preaviz.
- **Dreptul la respectarea procedurii juridice** – pentru a vă evacua, proprietarul trebuie să se adreseze instanței pentru a obține permisiunea de a vă scoate din locuință. Orice încercare de a vă forța să părăsiți locuința fără decizie judecătorească este ilegală, și trebuie să contactați Secția Igiena Mediului a consiliului districtual local.
 - **Dreptul de a solicita ajutor pentru plata chiriei (Housing Benefit)** – dacă sunteți cetățean al zonei **Spațiului Economic European** și lucrați, sunteți eligibil pentru ajutorul pentru plata chiriei acordat pentru plata chiriei și impozitelor (dacă sunteți cetățean român sau bulgar va trebui să demonstrați că sunteți înregistrat la **Agenția Britanică pentru Frontiere** (UK Border Agency) în cadrul **Programului de Înregistrare a Lucrătorilor** (Worker Authorisation Scheme) sau dacă nu sunteți obligat să vă înregistrați). Acest ajutor este dependent de venit. Dacă v-ați pierdut serviciul, s-ar putea să fiți eligibil pentru ajutor – dvs ar trebui să solicitați consiliere. Pentru detalii, vezi secțiunea „Ajutoare sociale”.

Persoanele care au închiriat locuințe începând cu sau după 1 aprilie 2007 au drepturi adiționale:

- **Dreptul la confirmarea termenilor contractului de închiriere** – această confirmare scrisă este în completarea contractului și trebuie furnizată în termen de 28 de zile de la data validării acestuia. Ea trebuie să includă anumite informații inclusiv detaliile de contact ale proprietarului (sau el/ea agentului său), durata contractului, chiria și impozitele plătibile, valoarea și scopul unui eventual depozit, și inventarul mobilierului sau dotărilor incluse.
- **Dreptul la anumite reparații** – dacă nu există un contract de închiriere, sau dacă contractul nu menționează cine răspunde de reparații, legea specifică care sunt reparațiile de care răspunde proprietarul, și care sunt cele de care răspunde chiriașul.
- **Dreptul la un contract de închiriere de minimum 6 luni** - dacă nu există un contract de închiriere, sau dacă durata lui nu este specificată.

Care sunt regulile de plată pentru locuință?

Carnetul de chiriaș trebuie să includă valoarea chiriei plătibile și eventuale alte cheltuieli asociate (de ex. impozite și încălzire), și data la care acestea trebuie plătite. În carnet trebuie să se specifice și valoarea depozitului plătit, și condițiile în care acesta poate fi reținut de proprietar.

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

- **Chirie** – dacă ați închiriat locuința pe termen fix (de ex. pe 1 an), chiria va rămâne fixă pe acea perioadă. La sfârșitul perioadei, condițiile de închiriere vor fi revizuite periodic, proprietarul putându-vă mări chiria.
- **Depozite** – majoritatea proprietarilor solicită depozit, folosit ca garanție în caz de deteriorare a locuinței, furt, sau chirie restantă. Trebuie să vă interesați pentru ce este depozitul și când poate fi reținut de proprietar.
- **Chirie în avans** – s-ar putea să vi se ceară să plătiți în avans chiria pe o lună sau mai multe luni.
- **Comision de închiriere și „bani de cheie”** – este posibil ca proprietarul sau agentul acestuia să vă solicite să plătiți un comision pentru procesarea contractului de închiriere sau primirea cheii de la locuință.
- S-ar putea să nu fiți obligat prin lege să plătiți aceste comisioane. Solicitați consiliere de la una din agențiile de mai jos înainte de a le plăti.
- **Garanți** – proprietarul vă poate cere să aveți un garant, și anume cineva care garantează să plătească în locul dvs. în caz de neplată. Poate fi vorba de neplata chiriei, deteriorarea locuinței, sau pierderea bunurilor proprietarului. De obicei, garantului i se va cere să semneze un formular în care se specifică ce anume garantează. Dacă nu aveți un garant, întrebați proprietarul dacă îi puteți oferi o alternativă.

Când îmi expiră contractul de închiriere?

Dacă aveți contract pe termen fix (de ex. un an), acesta trebuie să includă data începerii și data încetării ocupării locuinței. Dacă contractul a început pe sau după 1 aprilie 2007 și data încetării nu este specificată, perioada de ocupare în termenii fixați este de șase luni, după care deveniți un chiriaș ai cărui termeni de închiriere sunt revizuiți periodic, respectiv lunar sau săptămânal.

Mă pot muta înainte de sfârșitul perioadei convenite?

Dacă doriți să eliberați locuința înainte de sfârșitul perioadei convenite, va trebui să îi dați proprietarului un preaviz de cel puțin patru săptămâni (sau perioada stipulată în contract). Este posibil ca proprietarul să vă ceară să plătiți chiria pe tot restul perioadei de închiriere rămasă, chiar dacă nu mai locuiți acolo.

Dacă ați semnat contractul de închiriere împreună cu alți chiriași, și unul din aceștia se mută înainte de sfârșitul perioadei convenite, este posibil ca dvs. și restul chiriașilor rămași să fiți răspunzători de plata întregii chirii.

Îmi poate cere proprietarul să mă mut înainte de sfârșitul perioadei convenite?

Pe durata unui contract de închiriere pe termen fix (de ex. de 1 an), proprietarul nu vă poate da preaviz decât dacă ați încălcat condițiile contractului, de exemplu dacă nu ați plătit chiria sau ați deteriorat locuința. Preavizul trebuie să vă dea cel puțin 28 de zile în care să eliberați locuința, și trebuie să fie în scris.

Cum pot închiria o locuință de la *Direcția Fondului Locativ Irlanda de Nord* sau de la o asociație locativă?

Dacă sunteți cetățean al Spațiului Economic European și dvs sau familia dvs lucrează, puteți solicita o locuință cu chirie de la *Direcția Fondului Locativ Irlanda de Nord* (Northern Ireland Housing Executive - NIHE) sau de la o asociație locativă (Housing Association). Acestea sunt așa-numitele locuințe sociale.

Direcția Fondului Locativ Irlanda de Nord (Northern Ireland Housing Executive- NIHE) administrează și ajutorul pentru plata chiriei (Housing Benefit), un ajutor financiar acordat persoanelor cu venituri mici. **Direcția Fondului Locativ Irlanda de Nord** (Northern Ireland Housing Executive) este finanțată de guvern.

Pentru a solicita, dacă sunteți cetățean român sau bulgar va trebui să dovediți că sunteți înregistrați la **Agenția Britanică pentru Frontiere** (UK Border Agency) în cadrul **Programului de Înregistrare a Lucrătorilor** (**Worker Authorisation Scheme**) sau dacă nu sunteți obligat să vă înregistrați (de exemplu, pentru că sunteți angajat propriu sau pentru că sunteți deja înregistrat pentru un an neîntrerupt de lucru sau aveți certificat de înregistrare).

Asociațiile locative sunt organizații non-profit, administrate de consilii de administrație voluntare. Majoritatea lor se află în evidența unui departament guvernamental, Departamentul pentru Dezvoltare Socială. În general, chiria locuințelor sociale este mai mică decât cea a locuințelor particulare.

Dacă doriți să solicitați o locuință socială cu chirie, trebuie să completați un formular de cerere de locuință (Housing Application Form), pe care îl găsiți la birourile districtuale NIHE sau la birourile asociațiilor locative. Pentru o listă a birourilor districtuale NIHE, vizitați site-ul Web: www.nihe.gov.uk.

Dacă nu ați lucrat sau v-ați pierdut serviciul înainte de primi o locuință cu chirie, solicitați consiliere. Este posibil ca totuși să puteți obține o locuință de la NIHE sau de la o asociație locativă. Dacă nu, se poate ca asistentul social de serviciu de la Trustul de Servicii de Ocrotire a Sănătății și Protecție Socială (Health and Social Care Trust) local să vă ajute să găsiți sau să plătiți pentru o locuință.

Dacă nu sunteți din **Spațiul Economic European** și dacă una din condițiile de a locui în Regatul Unit este de a nu face apel la fondurile publice **public funds**, în acest caz nu sunteți eligibil pentru a primi o locuință cu chirie de la *Direcția Fondului Locativ Irlanda de Nord* **Northern Ireland Housing Executive** și o asociație locativă Housing Associations.

Ce să fac dacă rămân fără adăpost?

Sunteți considerat „fără adăpost” dacă nu aveți locuință. Termenul nu se referă numai la lipsa unui acoperiș deasupra capului. El include și ocuparea unei locuințe în care nu aveți condiții rezonabile de trai, respectiv care este în stare proastă de folosință, supraaglomerată, sau prea scumpă. Puteți fi considerat fără adăpost și dacă proprietarul v-a cerut să eliberați locuința în termen de 28 de zile.

Cetațenii **Spațiului Economic European**

Dacă rămâneți fără adăpost trebuie să mergeți la biroul districtual NIHE local sau la Centrul de Consiliere a Persoanelor fără Adăpost din Belfast (Homeless Advice Centre), parte a NIHE. Un responsabil locativ vă va evalua pentru a constata dacă ați rămas intenționat fără adăpost, adică dacă v-ați lăsat fără locuință în mod voit, și dacă sunteți eligibil pentru asistență. Veți fi considerat un caz prioritar dacă:

- sunteți gravidă;
- aveți un copil dependent care de obicei locuiește cu dvs. (un copil în vârstă de sub 16 ani, sau până la 19 ani dacă el/ea urmează cursuri de zi);

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

- sunteți vulnerabil deoarece aveți probleme de sănătate mintală, sau probleme de sănătate fizică;
- aveți între 16 și 21 de ani și riscați să fiți exploatat sexual sau financiar;
- sunteți fără adăpost din cauza unei urgențe cum ar un incendiu, o inundație sau un alt dezastru; sau
- ați suferit, sau riscați să suferiți, violență.

Dacă sunteți eligibil pentru asistență conform regulilor NIHE, ați rămas fără adăpost în mod neintenționat, și constituiți un caz prioritar, NIHE are datoria să vă asigure un adăpost temporar până când vă găsește o locuință corespunzătoare. Dacă nu ați lucrat sau v-ați pierdut locul de muncă vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate. Indiferent de situație, NIHE vă va consilia cum să găsiți o locuință adecvată în sectorul privat, și cum să solicitați ajutor pentru plata chiriei.

Informații pentru cetățenii români și bulgari *A2* :

Dacă sunteți vulnerabil (de ex. din cauza stării precare de sănătate, sau dacă aveți copii cu dvs.), NIHE are datoria să vă asigure un adăpost temporar până când verifică dacă sunteți sau nu înregistrat la **Agenția Britanică pentru Frontiere**.

Dacă ar fi trebuit să vă înregistrați la **Agenția Britanică pentru Frontiere** în cadrul **Programului de înregistrare a lucrătorilor** (*Worker Authorisation Scheme*) și nu ați făcut-o, este posibil ca responsabilul locativ să constate că nu aveți dreptul decât la consiliere în ceea ce privește modul în care vă puteți găsi locuință. Într-un astfel de caz, solicitați consiliere de la Serviciul pentru Drepturi Locative (Housing Rights Service) sau de la Centrul Juridic (Irlanda de Nord) [Law Centre (NI)]. Solicitați consiliere și dacă nu aveți adăpost și v-ați pierdut serviciul, nu ați lucrat sau dacă nu puteți lucra.

Contactați de asemenea asistentul social de serviciu de la Trustul de Servicii Medicale și Sociale (Health and Social Care Trust) local și rugați-l să vă ajute să găsiți sau să plătiți pentru locuință. O listă a sediilor Trustului de Servicii Medicale și Sociale este inclusă la sfârșitul acestui capitol.

Dacă lucrați în Irlanda de Nord în cadrul programului pentru lucrătorii agricoli sezonieri (Seasonal Agricultural Workers Scheme) și sunteți nemulțumit de condițiile din locuința dvs. sau dacă trebuie să vă eliberați locuința, solicitați consiliere de la Serviciul pentru Drepturi Locative (Housing Rights Service) sau de la Centrul Juridic (Irlanda de Nord) [Law Centre (NI)].

Lucrătorii migranți din afara **Spațiului Economic European**

Dacă sunteți "fără adăpost", dacă nu aveți locuință Serviciul pentru Drepturi Locative **Northern Ireland Housing Executive** (NIHE) va trebui să vă consilieze și să vă ajute să găsiți o locuință, dar în majoritatea cazurilor nu vă pot oferi o locuință datorită restricțiilor din accesarea fondurilor publice. Vă recomandăm să solicitați consiliere de specialitate în legătură cu poziția dvs de migrant. NIHE vă poate ajuta să vă găsiți o locuință sau un apartament de închiriat sau vă poate găsi un adăpost temporar corespunzătoare. Contactați de asemenea asistentul social de serviciu de la Trustul de Servicii Medicale și Sociale (Health and Social Care Trust) local și rugați-l să vă ajute să găsiți sau să plătiți pentru locuință. O listă a sediilor Trustului de Servicii Medicale și Sociale este inclusă la sfârșitul acestui capitol.

Dacă sunteți fără adăpost vă rugăm să solicitați consiliere de specialitate.

Contacte utile:

Northern Ireland Housing Executive – NIHE (Direcția Fondului Locativ Irlanda de Nord)

Head Office, The Housing Centre

2 Adelaide Street, Belfast BT1

Telefon: (028) 9024 0588

Health and Social Care Trust Headquarters (Sediile Trustului de Servicii Medicale și Sociale):

Belfast Health and Social Care Trust

*Knockbracken Healthcare Park
Saintfield Road, Belfast BT8 8BH*

Telefon sediu central: (028) 9096 0000

www.belfasttrust.hscni.net

South Eastern Health and Social Care Trust

*Top Floor, Thompson House Hospital
19/21 Magheralave Road, Lisburn BT28 3BP
Telefon: (028) 9266 9111*

www.setrust.hscni.net

Northern Health and Social Care Trust

*The Cottage, 5 Greenmount Avenue
Ballymena, BT43 6DA*

Telefon: 0845 6012333

www.northerntrust.hscni.net/

Southern Health and Social Care Trust

*Trust Headquarters
College of Nursing, Craigavon Area Hospital
68 Lurgan Road, Portadown BT63 5QQ
Telefon: (028) 3861 3950*

www.southerntrust.hscni.net

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Western Health and Social Care Trust

*Chief Executive's Office, Trust HQ
Altnagelvin Area Hospital Site
Glenshane Road, Derry/Londonderry BT47 6SB*

Telefon: (028) 71345171

www.westeritrust.hscni.net

Drepturile angajaților

Această secțiune se adresează tuturor lucrătorilor migranți din Irlanda de Nord, și include informații privind principalele probleme cu care se confruntă aceștia. Informațiile din continuare nu reprezintă rezumate complete ale legislației. Este posibil ca exercitarea multora din drepturile de mai jos să depindă de îndeplinirea anumitor condiții, sau să fie posibilă sub rezerva anumitor restricții. Prin urmare, nu trebuie să vă bazați în exclusivitate pe aceste informații pentru a declanșa eventuale acțiuni împotriva angajatorului dvs. **Se recomandă să solicitați consiliere juridică independentă înainte de a declanșa o acțiune împotriva angajatorului dvs.**

Regula generală este că, indiferent de naționalitatea dvs., este interzis să fiți tratat diferit de colegii dvs. numai din cauză că sunteți lucrător migrant. Drepturile salariatului pot fi impuse pe cale juridică, într-o instanță specializată în dreptul muncii, respectiv într-un tribunal al muncii (Industrial Tribunal). Dacă se poate, într-o primă fază încercați să rezolvați problemele de la locul de muncă discutând cu angajatorul. Pentru a vă înțelege mai bine drepturile puteți cere și ajutorul sindicatului, Agenției de Relații de Muncă (Labour Relations Agency), Biroului de Consiliere a Cetățenilor local, sau altor organizații de consiliere.

Dacă contractul dvs. este guvernat de legislația unei alte țări, nu de cea a Irlandei de Nord, dacă în principal lucrați în străinătate, dacă sunteți angajat propriu (aveți propria afacere) sau sunteți comerciant persoană fizică, este posibil ca cele ce urmează să nu fie aplicabile în cazul dvs. Drepturile descrise pot depinde și de statutul dvs. de imigrant (dacă aveți permisiunea să lucrați legal în Irlanda de Nord). Dacă lucrați ilegal, vă va fi aproape imposibil să vă obțineți drepturile de salariat; vezi sub-secțiunea „Să accept un loc de muncă unde mi se oferă bani în mână?”.

Diferența dintre lucrători și salariați

Sunt lucrător sau salariat?

În această secțiune termenul „lucrător” are înțelesul care i se atribuie în contextul legislației muncii din Regatul Unit, și nu trebuie confundat cu cel folosit în alte părți ale ghidului în contextul legislației de imigrație din Regatul Unit.

În legislația muncii din RU, distincția dintre lucrător și salariat este foarte importantă. Lucrătorii și salariații au anumite drepturi comune de bază, cum ar fi salariul minim, însă salariații au drepturi adiționale legate în principal de concediere.

Poate fi destul de dificil să vă dați seama dacă sunteți lucrător sau salariat. Dacă aveți o înțelegere scrisă cu angajatorul care include expresia „contract de muncă”, este probabil să fiți salariat. Aceasta nu este însă o cerință obligatorie; s-ar putea să fiți salariat și dacă:

- angajatorul dvs. vă supraveghează activitatea, și vă spune ce să faceți și cum;
- trebuie să prestați activitatea respectivă personal (adică nu puteți ruga un alt angajat să o presteze în locul dvs.);
- angajatorul dvs. vă cere să lucrați un anumit număr de ore, și sunteți plătit pe baza acestor ore indiferent dacă aveți sau nu de lucru;

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

- angajatorul vă asigură echipamentul și uneltele de care aveți nevoie;
- angajatorul plătește impozitul și contribuțiile de **asigurări sociale** (*National Insurance*) pentru dvs.

S-ar putea să fiți lucrător dacă:

- vi se oferă de lucru și sunteți plătit numai atunci când angajatorul are nevoie de dvs.;
- puteți decide când anume să lucrați, și puteți chiar refuza să lucrați;
- dacă doriți puteți trimite pe altcineva să lucreze în locul dvs.;
- vă asigurați singur echipamentul și uneltele necesare;
- vă plătiți singur impozitul și contribuțiile de asigurări sociale;
- aveți o înțelegere scrisă cu angajatorul dvs., care include fraza „contract de servicii”.

Chiar și ținând cont de aceste criterii s-ar putea să vă fie dificil să vă dați seama dacă sunteți lucrător sau salariat. Este posibil ca nu toate criteriile să fie satisfăcute în cazul dvs., sau să fie satisfăcute criteriile din ambele categorii.

Dacă sunteți angajat prin intermediul unei **agenții de recrutare**, citiți subsecțiunea „Dacă lucrez pentru o agenție de recrutare sunt ‚lucrător’ sau ‚salariat?’”.

Dacă aveți nelămuriri, adresați-vă unui sindicat sau agenții de consiliere, cum ar fi Agenția de Relații de Muncă (Labour Relations Agency) sau Biroul de Consiliere a Cetățenilor (Citizens Advice Bureau), explicându-le situația personală.

Informații pentru lucrători și salariați

Drepturi de bază

Dacă lucrați în Irlanda de Nord, de obicei veți avea următoarele drepturi de bază:

- dreptul de a fi plătit salariul minim pe economie;
- dreptul de a nu vi se face rețineri nepermise din salariu;
- dreptul de primi un fluturaș de salariu detaliat la fiecare plată, în care să se specifice cât ați câștigat și eventualele rețineri făcute (impozit etc.);
- dreptul la ore de program și concedii conform legilor privind programul de lucru;
- dreptul de a nu fi discriminat ilegal;
- dreptul de a vă înscrie într-un sindicat;
- dreptul la securitate și sănătate în muncă;
- drepturi privind starea de graviditate; și
- dreptul de a vi se plăti indemnizația pentru concediu medical (Statutory Sick Pay) dacă sunteți bolnav.

Salariul minim pe economie

Salariul minim pe economie în Regatul Unit este:

- dacă aveți 21 de ani sau peste, începând din octombrie 2011 aveți dreptul la 6.08 lire sterline pe oră;
- dacă aveți între 18 și 20 de ani, începând din octombrie 2011 aveți dreptul la 4,98 lire sterline pe oră;
- dacă aveți 16 sau 17 ani, începând din octombrie 2011 aveți dreptul la 3,68 lire sterline pe oră.
- dacă sunteți ucenic cu vârsta cuprinsă sub 19 ani sau aveți 19 sau peste 19 ani în primul an de ucenicie, din octombrie 2011 aveți dreptul la £2.60 pe oră.

Aceste tarife se măresc de obicei în luna octombrie a fiecărui an.

Salariul minim pe economie pentru lucrătorii din domeniu agricol în Irlanda de Nord cu vârsta cuprinsă între 16 și peste 16 ani este de £6.04 pe oră pentru primele 40 săptămâni de muncă. Dacă ați depășit 40 de săptămâni suma crește la £6.37 pe oră. Aceste tarife se măresc de obicei în luna aprilie a fiecărui an.

Există anumite excepții în care angajatorul are dreptul, prin lege, să vă plătească mai puțin decât tarifele menționate. Dacă aveți neclarități, solicitați consiliere imediată.

Rețineți că orice bacșiș (banii dați de către clienți pentru calitatea serviciului); nu se iau în calcul ca parte a pachetului salarial, de către angajator.

Reținerile din salariu

Legea permite angajatorului să facă anumite rețineri din salariu, cum ar fi impozitul și contribuțiile de **asigurări sociale** (*National Insurance*). Orice alte rețineri se pot face numai dacă sunteți înștiințat de ele în scris ca parte a contractului de muncă, sau dacă semnați o autorizație înainte de efectuarea reținerii. Dacă angajatorul vă asigură transportul la/de la locul de muncă și/sau locuință, este posibil ca în contract să fie stipulate efectuarea de rețineri care să acopere contravaloarea acestora (există anumite limite privind astfel de deduceri în cazul în care salariul dvs. scade sub salariul minim pe economie). Dacă aveți neclarități în ceea ce privește reținerile din salariu, solicitați consiliere imediată.

Pauze de odihnă

Majoritatea lucrătorilor adulți au dreptul la o pauză de 20 de minute dacă ziua de muncă este de peste 6 ore. Dacă aveți sub 18 ani, aveți dreptul la o pauză de 30 de minute după 4 ore și jumătate lucrate.

În plus, aveți dreptul la pauze de odihnă adecvate dacă munca depusă poate prezenta riscuri pentru sănătatea și securitatea dvs. Este posibil ca aceasta să vi se aplice dacă munca dvs. este repetitivă (de ex. lucrați pe o linie de producție).

Limitarea orelor de muncă

Majoritatea lucrătorilor au dreptul să nu lucreze mai mult de 48 de ore pe săptămână (ca medie calculată de-a lungul unei perioade de 17 săptămâni). Dacă doriți, puteți conveni în scris să lucrați mai mult de 48 de ore. Într-un astfel de caz,

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

vă puteți răzgândi oricând și anunțați angajatorul că doriți să lucrați din nou mai puțin de 48 de ore de muncă. Majoritatea lucrătorilor au dreptul la o pauză zilnică neîntreruptă de 11 ore într-un interval de 24 de ore, și la o pauză de odihnă neîntreruptă săptămânală de cel puțin 24 de ore într-un interval de 7 zile.

Dacă sunteți un lucrător tânăr (peste vârsta minimă de absolvire a școlii însă sub 18 ani), de obicei nu puteți lucra mai mult de 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână. Aveți dreptul la o pauză de odihnă zilnică neîntreruptă de 12 ore pentru fiecare interval de 24 de ore în care lucrați, și la o pauză de odihnă săptămânală de 2 zile. Aceasta nu poate fi calculată ca medie de-a lungul unei perioade de 2 săptămâni, trebuind să fie de obicei 2 zile consecutive.

Protecție adițională pentru munca de noapte

Un lucrător de noapte este orice lucrător al cărui program zilnic de muncă include cel puțin 3 ore de muncă de noapte în majoritatea zilelor de lucru. Munca de noapte este de obicei cea desfășurată între orele 23.00 și 06.00 (11:00 PM și 6:00 AM), cu toate că angajatorii și lucrătorii pot conveni să aleagă un alt interval. Într-un astfel de caz, acesta trebuie să fie de cel puțin 7 ore și să includă intervalul de la miezul nopții la orele 5:00 AM.

Majoritatea lucrătorilor de noapte nu pot lucra, în medie, mai mult de 8 ore într-un interval de 24 de ore. Dacă munca desfășurată noaptea este deosebit de periculoasă sau presupune un efort fizic sau psihic deosebit, nu puteți lucra mai mult de 8 ore într-un interval de 24 de ore (cu un număr limitat de excepții). Dacă lucrează noaptea, majoritatea lucrătorilor au de asemenea dreptul, la intervale regulate, la controale medicale gratuite.

Aveți dreptul să nu fiți penalizat sau tratat mai puțin favorabil de angajatorul dvs. deoarece insistați asupra acestor drepturi privind munca de noapte.

Servitorii domestici sunt excluși de la protecția adițională asigurată lucrătorilor de noapte, și de la limita de 48 de ore de muncă pe săptămână.

Concedii de odihnă plătite

Majoritatea lucrătorilor au dreptul anual la un concediu plătit de 5.6 săptămâni de lucru. Acesta este de 5.6 ori perioada contractată a unei săptămâni de lucru deci, dacă lucrați 5 zile pe săptămână, aveți dreptul la 28 de zile de concediu plătit (28 de zile este limita superioară de bază a 5.6 săptămâni dar contractantul vă poate da mai mult). Cu toate acestea, cu excepția cazului în care contractantul vă oferă sărbători publice (în Regatul Unit unele se numesc sărbători bancare) în plus aceste sărbători publice sunt incluse atunci când se calculează 5.6 săptămâni. Pentru instrucțiuni privind calculul zilelor de concediu plătit care vi se cuvin, vizitați site-ul NI Direct :

www.nidirect.gov.uk/index/employment/employment-terms-and-conditions/time-off-and-holidays.htm.

Protecție împotriva discriminării

Este interzis să fiți tratat mai puțin favorabil decât alți lucrători, sau hărțuit din cauza rasei, sexului, stării de graviditate sau maternitate, schimbării de sex, orientării sexuale, religiei, opiniilor politice, credinței, dizabilităților sau vârstei. Discriminarea nu trebuie să fie evidentă sau directă. De exemplu, dacă o practică

afectează negativ mai multe persoane dintr-un grup rasial decât dintr-altul, aceasta, exceptând cazul în care poate fi justificată de angajator, va fi considerată a fi discriminare nelegitimă.

Dreptul de a nu fi discriminat se aplică din momentul în care solicitați un loc de muncă. Aceasta înseamnă că, dacă considerați că nu ați obținut locul de muncă datorită, de exemplu, sexului, rasei sau naționalității, puteți declanșa o acțiune în instanță împotriva presupusului angajator. Dacă considerați că nu ați obținut un loc de muncă din cauza discriminării, solicitați consiliere.

Înscrierea într-un sindicat

Aveți dreptul să vă înscrieți într-un sindicat, și este ilegal ca angajatorul dvs. să vă discrimineze sau să vă victimizeze din această cauză. Nu sunteți obligat să vă informați angajatorul că sunteți membru sindical.

Aspecte de sănătate și securitate în muncă

Angajatorul dvs. trebuie să vă asigure un mediu de lucru sănătos și sigur. Angajatorul trebuie să vă asigure echipament de prim-ajutor și o ieșire de incendiu adecvată din clădirea în care lucrați, și îmbrăcăminte de protecție (dacă este cazul). În plus, el trebuie să se asigure că utilajele cu care intrați în contact sunt sigure, și că ați fost instruit cum să le utilizați, într-o limbă pe care o înțelegeți. Angajatorul trebuie să realizeze o evaluare a riscurilor pentru a determina securitatea în muncă privind sănătatea salariaților gravide sau a femeilor salariate care își cresc copilul.

Starea de graviditate

Salariatele gravide pot beneficia de indemnizația pentru concediu de maternitate dacă au suficientă vechime și un salariu suficient de mare (vezi secțiune cu drepturile angajaților de mai jos). O „lucrătoare” nu are dreptul la concediu de maternitate, și deci nu beneficiază automat de dreptul de a reveni la serviciu după naștere. Nu este permis ca o lucrătoare să fie tratată mai puțin favorabil din cauza stării ei de graviditate; aceasta se poate considera a fi discriminare din motive de sex.

Indemnizație pentru concediu medical

Dacă nu mergeți la serviciu mai mult de 4 zile din cauză că sunteți bolnav, și câștigați mai mult de 102 de lire sterline pe săptămână, veți fi probabil eligibil pentru indemnizația pentru concediu medical (Statutory Sick Pay) de 81.60 lire sterline pe săptămână timp de până la 28 de săptămâni. Aceasta se aplică și salariaților temporari sau provizorii, precum și celor care lucrează cu jumătate de normă. Aceste tarife se măresc de obicei în luna aprilie a fiecărui an.

Informații pentru salariați

Drepturi adiționale

Ca salariat aveți anumite drepturi adiționale comparativ cu lucrătorii. Începând din momentul angajării aveți dreptul la:

- până la 52 de săptămâni concediu de maternitate (chiar dacă erați gravidă la angajare). Angajata are dreptul de a se întoarce la serviciu la încheierea concediului;

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

- zile libere neplătite pentru evenimente familiale deosebite;
- dacă sunteți gravidă, aveți dreptul la timp liber pentru consultații prenatale;
- protecție împotriva concedierii din cauza stării de graviditate sau apartenenței sindicale;
- să fiți însoțit de un reprezentat sindical, sau de un coleg de muncă, la o eventuală audiere disciplinară sau de rezolvare a unei plângeri;
- un salariu egal cu cel al membrilor sexului opus care au aceleași îndatoriri de serviciu ca și dvs., sau îndatoriri similare.

Veți fi plătit pe o perioadă limitată dacă nu puteți lucra deoarece:

- trebuie să vă îndepliniți îndatoririle de reprezentant sindical sau de responsabil de securitate și sănătate în muncă;
- trebuie să vă căutați de lucru deoarece vă confrunțați cu perspectiva concedierii;
- trebuie să primiți îngrijire prenatală.
- sunteți suspendată de la locul de muncă pe perioada sarcinii datorită unor probleme de sănătate și de securitate și nu vi se dă o muncă alternativă potrivită pentru dvs

Aveți dreptul la timp liber, de obicei fără plată, în următoarele situații:

- pentru a participa la activități sindicale;
- pentru a vă îngriji copiii (dacă ați lucrat pentru angajator 1 an, aveți dreptul până la 13 săptămâni de concediu parental neplătit înainte ca copilul să atingă vârsta de 5 ani, sau în primii 5 ani de la adopția unui copil); dacă copil dvs este handicapat aveți dreptul să vă luați până la 18 săptămâni de concediu parental fără plată până ce acesta împlinește 18 ani
- pentru a vă ocupa de situații familiale deosebite cum ar fi boli sau accidente. Nu sunt incluși doar copiii, se ține cont și de soț/soție, de părinți, și de alte persoane care se bazează în mare măsură pe dvs., indiferent dacă locuiesc în Irlanda de Nord sau nu. Trebuie însă să vă informați cât de curând posibil angajatorul care este motivul absenței dvs. (și perioada aproximativă a acesteia). Nu vă puteți prelungi numărul de zile libere pentru a asigura personal îngrijirea necesară.

După o lună lucrată aveți dreptul la:

- o perioadă de preaviz plătită de 1 săptămână în caz de concediere, excepție făcând abaterile grave de la standardele de conduită; după 2 ani, aceasta se prelungește cu 1 săptămână pentru fiecare an lucrat până la un maxim de 12 săptămâni și
- plată, dacă sunteți suspendat din motive de boală.

După 2 luni lucrate, aveți dreptul la:

- confirmarea în scris a termenilor de angajare, inclusiv a salariului, programului de lucru, concediilor etc. Este important să obțineți această confirmare deoarece în caz de dificultăți, o puteți folosi în instanță.

- După 6 luni lucrate, dacă plătiți contribuții pentru **asigurările sociale** (*National Insurance*) și copilul dvs se va naște peste 15 săptămâni puteți primi, în primele 39 de săptămâni de concediu, indemnizație pentru concediu de maternitate. Ca regulă generală, dacă erați gravidă la angajare, este puțin probabil să primiți indemnizația de maternitate. Se poate să fiți eligibil pentru 2 săptămâni de concediu de paternitate, sau pentru concediu și indemnizație de adopție, în funcție de vechime și de salariul mediu. Dacă mama copilului este eligibilă pentru concediu de maternitate și se întoarce la muncă înainte să fi luat toate cele 52 de săptămâni, tatăl va putea lua el concediu de paternitate.

După 1 an lucrat, puteți declanșa acțiune în instanță pentru concediere abuzivă (*unfair dismissal*) dacă ați fost concediat fără un motiv întemeiat, sau fără a se folosi procedura corectă. Dacă considerați că sunteți într-o astfel de situație, contactați de urgență reprezentantul sindical local, Agenția pentru Relații de Muncă, sau un Birou de consiliere a Cetățenilor, și solicitați consiliere privind concedierea și procedurile disciplinare, și termenul de adresare a unei plângeri în instanță.

Dacă ați lucrat 1 an, și angajatorul dvs. încalcă în mod grav contractul, sau vă tratează într-un mod inacceptabil, și demisionați din acest motiv, puteți declanșa (*bineînțeles*) acțiune în instanță pentru concediere abuzivă. Este foarte important să solicitați consiliere înainte de a demisiona.

După 2 ani lucrați, puteți solicita indemnizație de concediere dacă contractul dvs. ia sfârșit din cauză că postul dvs. nu mai există, și nimeni altcineva nu a fost angajat cu aceleași îndatoriri de serviciu. Valoarea indemnizației va depinde de vârsta dvs., de salariu și vechime.

Munca cu jumătate de normă sau cu contract pe termen fix

Ca salariat cu jumătate de normă, aveți dreptul să nu fiți tratat mai puțin favorabil din acest motiv, exceptând cazul în care angajatorul are un motiv întemeiat care justifică un astfel de tratament. În mod similar, aveți dreptul să nu fiți tratat mai puțin favorabil dacă sunteți angajat cu contract pe termen fix, exceptând cazul în care acest lucru poate fi justificat.

Informații generale pentru lucrători și salariați

Ce să fac dacă contractul este într-o limbă pe care nu o înțeleg?

Nu trebuie să vi se ceară să semnați un contract de muncă scris într-o limbă pe care nu o înțelegeți. Dacă deja l-ați semnat, solicitați imediat traducerea acestuia și consiliere juridică.

Să accept un loc de muncă unde mi se oferă bani în mână?

Sunteți angajat cu „bani în mână” (*cash in hand*) când angajatorul nu plătește impozit pe venitul dvs. Legea nu permite aceasta. Nu poate să vi se ceară să acceptați un loc de muncă unde vi se oferă bani în mână. Dacă angajatorul dvs. încalcă această lege, probabil că încalcă și alte legi privind protecția drepturilor angajaților. Dacă lucrați pe bani în mână, lucrați ilegal. (Lucrați ilegal și dacă statutul dvs. de imigrant nu vă permite să lucrați în această țară.)

Dacă lucrați ilegal:

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

- vă va fi aproape imposibil să vă obțineți drepturile legale (excepție făcând
- dreptul de a nu fi discriminat);
- este posibil să nu fiți eligibil pentru **ajutoare sociale** (*social security benefits*) dacă rămâneți fără loc de muncă;
- s-ar putea ca aceasta să vă afecteze dreptul de a rămâne în Irlanda de Nord, mai ales dacă sunteți aici în cadrul **Programului Bazat pe Puncte**.

Este important să vă păstrați fluturașii de salariu și fișele fiscale (P60). Fișa fiscală este un document primit anual, în aprilie, de la **Direcția Regală Venituri și Vămi** (*Her Majesty's Revenue and Customs*) – *Biroul Fiscal*, care conține informații privind impozitul și **asigurările sociale** (*National Insurance*) plătite în anul anterior. Dacă nu primiți această fișă, trebuie să i-o cereți angajatorului.

Are angajatorul dreptul să îmi rețină pașaportul sau alte acte după ce încep să lucrez?

Nu, noul dvs. angajator nu vă poate reține pașaportul sau alte acte de identitate (de ex. cartea națională de identitate). Dacă este necesar însă, poate păstra copii.

Ce este o **agenție de recrutare a personalului?**

O **agenție de recrutare a personalului** (*recruitment agency*) este o companie comercială care găsește personal pentru anumite posturi, sau găsește posturi pentru persoane aflate în căutarea unui loc de muncă. Dacă căutați de lucru în Irlanda de Nord, sau doriți să vă schimbați locul de muncă, vă puteți înscrie la o agenție de recrutare care vă va căuta un loc de muncă corespunzător.

Dacă lucrez pentru o **agenție de recrutare sunt „lucrător” sau „salariat”?**

În mod normal, dacă sunteți furnizat unui angajator de o agenție, pe o perioadă scurtă de timp, sunteți „lucrător”. Dacă un contract scris sau termenii și condițiile vă descriu ca și lucrător este foarte dificil de disputat acest lucru, dacă sunteți lucrător sau salariat trebuie ținut cont de toate circumstanțele personale .

Legislația din domeniu este supusă schimbării. De aceea este important ca, dacă aveți neclarități, să solicitați consiliere de specialitate.

Protecție adițională pentru unii lucrători ai agenției

Începând cu Decembrie 2011 un lucrător al unei agenții care lucrează pentru un angajator mai mult de 12 săptămâni va avea dreptul la aceleași condiții de muncă și de angajare ca și angajații permanenți ai angajatorului. Acest lucru include plata, programul de lucru (inclusiv orele peste program), munca de noapte, concediu de odihnă, pauzele de odihnă, concediu anual, concediu de plată pentru îngrijiri prenatale (paid time off for ante-natal appointments) și protecție pentru lucrătorii care sunt suspendați pe motive de sănătate sau de securitate. Lucrătorii agenției vor avea dreptul la aceleași facilități și informații privind posturile vacante ca și angajații permanenți din prima zi de muncă.

Va percepe agenția un comision pentru că îmi găsește de lucru?

Agenția este plătită de angajatori și, ca urmare, în majoritatea situațiilor, nu vă poate cere comision pentru că vă găsește de lucru, sau pentru că vă ajută să treceți de la un serviciu temporar la unul permanent. (Excepția o constituie anumite ocupații din industria de divertisment, de exemplu modelling și actorie.)

Pot să mă înscriu la mai mult de o agenție?

Da, vă puteți înscrie la oricât de multe agenții doriți.

Îmi poate agenția limita dreptul de lucra direct pentru un angajator căruia m-au furnizat inițial?

După încetarea contractului cu **agenția de recrutare a personalului** (*recruitment agency*), sau după ce ați făcut notificarea necesară pentru rezilierea contractului, agenția nu vă poate împiedica să lucrați direct pentru angajator.

Ce altceva mai trebuie să știu despre munca pentru o *agenție de recrutare*?

Agenția de recrutare a personalului:

- nu poate insista să cumpărați alte produse și servicii de la ea (cum ar fi redactare CV sau echipament de protecție);
- nu poate să vă rețină salariul pe motiv că nu a fost plătită de organizația pentru care ați lucrat; într-un astfel de caz, solicitați consiliere;
- trebuie să vă dea o confirmare scrisă a termenilor și condițiilor înainte de a începe lucrul, indiferent că este muncă temporară sau permanentă;
- trebuie să confirme orice modificări eventuale a acestor termeni în scris, în termen de 5 zile lucrătoare; și
- dacă agenția vă găsește muncă temporară, contractul scris va specifica:
 - dacă sunteți salariat al agenției sau lucrător (dacă efectuați o muncă temporară, prin intermediul unei agenții, sunteți lucrător);
 - că veți fi plătit integral pentru munca prestată;
 - ce fel de preaviz trebuie să dați sau să primiți pentru a înceta contractul de angajare;
 - tariful minim de plată pe care îl veți primi și cât de des veți fi plătit (de ex. săptămânal sau lunar); și
 - numărul de zile plătite de concediu anual de care veți beneficia (de obicei 4 săptămâni).

Ce să fac dacă am o plângere împotriva unei *agenții de recrutare*?

Trebuie să contactați Department for Employment, (Departamentul de Muncă) și Learning's Employment Agency Inspectorate (Departamentul pentru învățământ și ocuparea forței de muncă) care răspunde de aplicarea reglementărilor privind conduita agențiilor de recrutare din Irlanda de Nord. Pentru detalii adiționale vezi lista Contacte utile de la sfârșitul acestui capitol.

Cum îmi obțin drepturile dacă consider că angajatorul nu își îndeplinește obligațiile legale?

Dacă considerați că angajatorul dvs. nu își îndeplinește îndatoririle față de dvs., adresați-vă sindicatului sau unei agenții de consiliere. Dacă nu sunteți membru sindical, întrebați un coleg cum să vă înscrieți. Sau, contactați una din agențiile de la sfârșitul acestui capitol.

Să declanșez acțiune în instanță împotriva angajatorului meu?

Dacă aveți o problemă sau plângere, discutați-o inițial neoficial cu angajatorul dvs. Dacă nu rezolvați nimic, formulați plângerea în scris și apoi întâlniți-vă cu angajatorul pentru a discuta problema. Dacă nu sunteți satisfăcut, faceți apel. Dacă aceste inițiative nu rezolvă problema, vă puteți adresa unui tribunal al muncii.

Dacă sunteți un angajat **trebuie** să citiți instrucțiunile din Codul de Practică al Agenției de Relații de Muncă (Labour Relations Agency Code of Practice) despre procedurile de disciplină și consiliere (citiți secțiunea Contacte Utile). Dacă nu reușiți să faceți acest lucru orice despăgubire pe care o primiți poate fi redusă cu până la 50 %. Agenția de Relații de Muncă (The Labour Relations Agency) asigură servicii de mediere și consiliere care vă pot ajuta pe dvs și pe angajatorul dvs să vă rezolvați orice problemă înainte de a lua măsuri legale sau înainte de a ajunge în instanță.

Ce este un tribunal al muncii?

Tribunalele muncii sunt instanțe care se ocupă numai de cazuri de legislație a muncii. Tribunalul pentru egalitate la locul de muncă (Fair Employment Tribunal) se ocupă de cazuri de discriminare religioasă sau politică. Uneori nu sunt prezenți avocați; la un tribunal al muncii vă puteți reprezenta singur. Se recomandă totuși să vă adresați sindicatului dvs., și să obțineți îndrumări cum să procedați.

Există un termen de adresare a plângerii într-un tribunal muncii?

Este foarte important să rețineți că majoritatea plângerilor privind legislația muncii trebuie adresate Tribunalului în termen de 3 luni de la incidentul la care se referă. Limita pentru a solicita o plată în caz de concediere de la angajator este de obicei de 6 luni.

Contacte utile:

Labour Relations Agency – LRA (Agenția de Relații de Muncă)

LRA este o organizație independentă răspunzătoare de ameliorarea relațiilor de muncă în Irlanda de Nord. Ea oferă, printre altele, servicii de consiliere, instruire și mediere. Site-ul său Web este la www.lra.org.uk. Codul de Practică despre procedurile de disciplină și consiliere (LRA Code of Practice) poate fi accesat online. Puteți obține informații și telefonic; apelați (028) 9032 1442, și solicitați biroul de informații (Enquiry Point).

Department for Employment and Learning – DEL (Departamentul de Educație și Muncă)

DEL este departamentul guvernamental care răspunde de legislația muncii în Irlanda de Nord. Adresa site-ului lor Web este www.delni.gov.uk.

Puteți vizita și Agenția pentru ocuparea forței de muncă (Job Centre) locală, unde, la cerere, vi se va asigura un interpret.

Employment Agency Inspectorate (EAI) (Inspectoratul pentru standardele de funcționare a agențiilor de recrutare)

EAI răspunde de aplicarea reglementărilor privind conduita agențiilor de

recrutare din Irlanda de Nord. Dacă sunteți îngrijorat de conduita agenției dvs de recrutare sau doriți să depuneți o plângere puteți apela linia de asistență telefonică EAI (tel: 028 9025 7554) sau vizitați site-ul www.delni.gov.uk/eai pentru a descărca cererea de plângere.

Department for Business, Innovation And Skills (Departamentul pentru Antreprenoriat)

Este departamentul guvernamental responsabil de legislația muncii în Anglia, Scoția, și Țara Galilor. Adresa site-ului lor Web este www.bis.gov.uk. Informațiile de pe site sunt valabile pentru Anglia, Scoția și Țara Galilor, însă cea mai mare parte a legislației se aplică și în cazul lucrătorilor din Irlanda de Nord.

Gangmasters Licensing Authority – GLA (Autoritatea de Eliberare a Autorizațiilor pentru Activități de Mediere a Angajărilor)

GLA a fost înființată pentru a reduce numărul cazurilor de exploatare a lucrătorilor din agricultură, horticultură, silvicultură, colectarea moluștelor, crustaceelor, și cefalopodelor și activitățile de prelucrare și ambalare conexe. Numărul său de telefon este 0845 602 5020; site-ul Web, www.gla.gov.uk, include și informații în letonă, lituaniană, poloneză, portugheză, slovacă și alte limbi.

Equality Commission for Northern Ireland (Comisia Nord-Irlandeză pentru Egalitate)

Comisia pentru Egalitate este organizația responsabilă de prevenirea discriminării și promovarea egalității. Ea are în vedere diferite tipuri de discriminare, inclusiv discriminarea din motive de sex, rasă, dizabilitate, orientare sexuală, statut matrimonial, opinii politice sau religioase. Adresa site-ului Web este www.equalityni.org; comisia poate fi contactată telefonic la (028) 9050 0600.

Health and Safety Executive for Northern Ireland (Direcția Nord-Irlandeză pentru Securitate și Sănătate în Muncă)

Dacă doriți informații privind securitatea și sănătatea la locul dvs. de muncă, puteți suna Direcția Nord-Irlandeză pentru Securitate și Sănătate în Muncă la 0800 0320 121, sau puteți vizita site-ul lor Web www.hseni.gov.uk. Direcția publică pliante în diverse limbi; acestea pot fi obținute sunând la numărul de mai sus.

National Minimum Wage – Pay and Work Rights Helpline (Linia de asistență telefonică „Salariul minim pe economie”- Drepturile de Plată și Muncă)

Dacă crezi sau este posibil să primești mai puțin decât salariul minim pe economie, contactați linia de asistență telefonică Drepturile de plată și Muncă 0800 917 2368 sau vizitați <http://payandworkrightscampaign.direct.gov.uk/index.html>

Salariu Minim în Agricultură

Dacă aveți vreo plângere vă rugăm contactați Department of Agriculture and Rural Development (Departamentul pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală)

<http://www.dardni.gov.uk/index/fisheries-farming-and-food/enforcement-awb.htm>

telefon 02890 524 872

Trade unions (Sindicate)

Puteți să vă înscrieți în diferite sindicate. Acestea sunt organizații al căror singur scop este să protejeze drepturile lucrătorilor. Un ghid util al sindicatelor din Irlanda de Nord poate fi găsit pe site-ul Web www.4ni.co.uk/listing.asp?cat=878. Puteți afla informații despre diverse sindicate întrebând un coleg, vizitând site-ul Comitetului Nord-Irlandez al Congresului Irlandez al Sindicatelor (Irish Congress of Trade Unions - ICTU) la www.ictuni.org, sau telefonând la (028) 9024 7940. ICTU este o organizație umbrelă alcătuită din diverse sindicate. Site-ul Web ICTU oferă legături cu sindicate care reprezintă angajații din diverse sectoare (cum ar fi TSSA, un sindicat pentru angajații din transporturi).

Ocrotirea sănătății

Ce formă îmbracă serviciul public de ocrotire a sănătății în Irlanda de Nord?

Irlanda de Nord dispune de un serviciu public de ocrotire a sănătății, cea mai mare parte a serviciilor fiind asigurate gratuit de Health and Social Care Services (Serviciile de Ocrotire a Sănătății și Protecție Socială), și plătite din impozite generale. Acestea sunt echivalentul nord-irlandez al National Health Service – NHS (Serviciului Medical Național), din Anglia, Scoția și Țara Galilor. Există și servicii de ocrotire a sănătății particulare, însă marea majoritate a populației folosește serviciile publice.

Serviciile de Ocrotire a Sănătății și Protecție Socială sunt deseori confundate cu **Agenția pentru Asistență Socială** (Social Security Agency), o agenție care răspunde de soluționarea solicitărilor de alocare a **numărului de asigurări sociale** (National Insurance number), și de **ajutoarele sociale** (security benefits). Serviciile de Ocrotire a Sănătății și Protecție Socială includ un grup de agenții guvernamentale complet separate de autoritățile de asistență socială, care aplică criterii de eligibilitate diferite.

La ce tipuri de tratament am dreptul?

- **Tratament de urgență sau necesar imediat** – acesta este asigurat gratuit tuturor persoanelor, indiferent de naționalitate și de statutul de imigrant. TOATE SERVICIILE DIN SECȚIA DE URGENȚE A UNUI SPITAL SUNT GRATUITE. Aceasta include atât serviciile medicale din secția de urgențe a unui spital clinic de urgență, cât și echivalentul acesteia dintr-un spital local.
- **Tratamente de rutină (servicii non-urgente)** – acestea sunt asigurate gratuit persoanelor care locuiesc în Irlanda de Nord. Este posibil ca unii vizitatori să trebuiască să plătească pentru unele din aceste tratamente (vezi „La ce fel de servicii de ocrotire a sănătății au dreptul vizitatorii?”). Pentru a avea acces deplin la tratament gratuit trebuie să locuiți în Irlanda de Nord, respectiv să fiți „rezident obișnuit”. Acesta este un termen tehnic care include toți azilanții, refugiații, lucrătorii migranți, membrii de familie ai rezidenților, majoritatea celor înscriși la instituții de învățământ (cu excepția celor care urmează cursuri de scurtă durată), și alte persoane stabilite în Regatul Unit. Dacă sunteți un lucrător migrant din Uniunea Europeană, **Spațiul Economic European** (European Economic Area), sau dacă lucrați în Irlanda de Nord cu **permis de muncă** (work permit) sau în cadrul **Programului Bazat pe Puncte** (Points based system) indiferent de tipul acestuia, aveți dreptul la tratament de rutină gratuit.
- **Stomatologi, opticieni, și medicamente** – dreptul la tratament gratuit include accesul la serviciile medicului de familie/generalist (GP), precum și la serviciile spitalicești și comunitare. De obicei, anumite servicii se plătesc. Principalele servicii care trebuie plătite sunt:
 - serviciile stomatologice
 - optică medicală

Anumite persoane nu trebuie să plătească din motive de:

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

- vârstă – sub 16 ani, în vârstă de 16, 17 sau 18 ani și încă la școală, sau peste 60 de ani;
- graviditate – dacă sunteți gravidă sau ați născut în ultimul an;
- afecțiune medicală – dacă aveți certificat de scutire din cauza unei afecțiuni medicale; sau
- venit – dacă dvs. sau partenerul/partenera dvs. primiți anumite **ajutoare sociale** (*benefits*).

Dacă nu sunteți sigur care vă sunt drepturile, solicitați consiliere.

Dacă doriți să vă înscrieți la un stomatolog, verificați dacă acesta este un stomatolog particular, sau un stomatolog care lucrează pentru Serviciul Național Medical (NHS) și care are prețuri fixe.

Sunt serviciile de ocrotire a sănătății diferite pentru persoanele din **statele aderente (cetățenii din **A8** și **A2**)?**

Nu, drepturile la servicii de ocrotire a sănătății de care beneficiază persoanele din **statele aderente** (*Accession States*), cetățenii statelor A8 și A2, sunt exact aceleași cu cele ale persoanelor din restul Uniunii Europene.

Restricțiile impuse lucrătorilor migranți din statele aderente se referă la anumite **ajutoare sociale** (*social security benefits*), nu la serviciile de ocrotire a sănătății și protecție socială.

Sunt serviciile de ocrotire a sănătății diferite pentru persoanele din afara **Spațiului Economic European?**

Persoanele din afara **Spațiului Economic European** (*European Economic Area*) care locuiesc în Irlanda de Nord au dreptul la aceleași servicii de ocrotire a sănătății gratuite ca și rezidenții din SEE. Situația diferă însă pentru vizitatori non-SEE (vezi mai jos). Serviciile de Ocrotire a Sănătății și Protecție Socială nu sunt un fond public. Este deci irelevant dacă în pașaport a fost pusă ștampila „Nu se va recurge la fonduri publice” întrucât aceasta se referă numai la anumite **ajutoare sociale** (*social security benefits*).

La ce servicii de ocrotire a sănătății au dreptul vizitatorii?

Tratamentul de urgență sau imediat necesar este gratuit pentru toată lumea. În ceea ce privește tratamentul de rutină, vizitatorii, dacă sunt dintr-o țară SEE sau o țară cu acord mutual, nu trebuie să plătească pentru tratament dacă acesta devine necesar pe perioada vizitei (sunt incluse aici afecțiuni preexistente care se agravează).

Vizitatorii din SEE dispun de Cardul European de Asigurări Sociale de Sănătate – CEASS (European Health Insurance Card - EHIC), care a înlocuit formularul E111. Țările cu acorduri mutuale sunt: Anguilla, Armenia, Australia, Azerbaidjan, Barbados, Belarus, Insulele Virgine Britanice, Insulele Canalului, Croația, Insulele Falkland/Malvine, Georgia, Gibraltar, Ungaria, Insula Man, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Macedonia, Moldova, Montserrat, Noua Zeelandă, Rusia, Sf. Elena, Tajikistan, Insulele Turks și Caicos, Turkmenistan, Ucraina, Uzbekistan și Iugoslavia (respectiv Serbia și Muntenegru).

Dacă un cetățean SEE vine însă în Regatul Unit anume pentru tratament medical gratuit, acesta trebuie să aibă trimitere făcută de un doctor din țara de origine și să fi completat formularul E112. Există de asemenea formularul E128 pentru lucrătorii detașați și persoanele înscrise temporar la o instituție de învățământ.

Dacă cunoașteți un vizitator care trebuie să plătească însă nu poate, solicitați consiliere deoarece este posibil să existe mijloace de a-l scuti de la plată.

Dacă sunteți vizitat în Irlanda de Nord de rude sau prieteni care nu sunt din SEE sau una din țările de mai sus, recomandați-le să încheie o asigurare medicală.

Cum mă înscriu în sistemul de ocrotire a sănătății?

Pentru a folosi serviciile de ocrotire a sănătății, cu excepția celor de urgență, trebuie să fiți înscris la un medic de familie/generalist (GP). Vă înscrieți de fapt la un dispensar (Health Centre/Doctor's Surgery/Medical Centre), și nu la un medic anume.

Pentru a vă înscrie la un dispensar trebuie să completați formularul HS22X. Puteți obține acest formular de la orice dispensar sau de la Organizația pentru Servicii generale (Business Services Organisation (BSO), o agenție publică din domeniul ocrotirii sănătății care se ocupă de medicii de familie. Pe site-ul agenției, www.centralservicesagency.com/display/translations, veți găsi formularul de solicitare în engleză, portugheză, poloneză, letonă, cehă, lituaniană, rusă, slovacă, irlandeză, bulgară, română, chineză și în alte limbi.

<http://www.hscbusiness.hscni.net/services/Family%20Practitioner%20Services/Entitlement%20to%20NHS%20services%20and%20first%20time%20registration%20with%20a%20GP%20in%20the%20United%20Kingdom/index.html>

După ce sunteți acceptat de un medic de familie, el/ea va semna formularul HS22X și îl va trimite la Organizația pentru Servicii generale (Business Services Organisation). Veți primi un card medical nord-irlandez, pe care îl veți putea folosi pentru a vă înscrie la un stomatolog, sau la un alt medic de familie dacă vă mutați.

Puteți obține o listă cu medici de familie de la Organizația pentru Servicii generale (Business Services Organisation), sau de la Biroul de Consiliere a Cetățenilor local.

Este foarte important să vă înscrieți la un medic de familie deoarece acesta vă poate pune în legătură cu alte servicii de ocrotire a sănătății și protecție socială. Puteți să vă înscrieți, la alegere, la un medic bărbat sau femeie.

Ce să fac dacă nu mă pot înscrie la un medic de familie sau dacă sunt șters de pe lista acestuia?

Dacă un dispensar vă spune că nu vă poate înscrie, este bine să solicitați consiliere. Dacă vi se spune că nu mai sunt locuri pe listă și nu se înscriu pacienți noi, puteți verifica aceasta contactând Organizația pentru Servicii generale (Business Services Organisation) și întrebând dacă într-adevăr dispensarul nu mai are locuri.

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Dacă vi se refuză un loc din cauză că nu mai sunt locuri pe listă sau dintr-un alt motiv, dispensarul trebuie să vă confirme motivul în scris, în termen de 14 zile de la refuz. Motivele refuzului trebuie să fie „rezonabile”, de exemplu puteți fi refuzat pe motiv că zona în care locuiți nu aparține de dispensar. Nu este rezonabil să fiți refuzat din cauză că sunteți migrant sau membru al unei minorități etnice, sau din cauza vârstei, religiei, sexului, clasei sociale, statutului matrimonial, opiniilor politice, orientării sexuale, înfățișării, dizabilității, afecțiunii medicale, sau din cauză că aveți copii sau alte persoane în îngrijire. Dacă considerați că ați fost refuzat dintr-un astfel de motiv, solicitați consiliere.

Dacă nu reușiți să vă înscrieți, trimiteți formularul HS22X completat la Organizația pentru Servicii generale (Business Services Organisation) și vi se va aloca un dispensar.

Pe ce perioada mă pot înscrie?

La înscriere veți fi întrebat cât timp intenționați să rămâneți în Irlanda de Nord. Dacă ați venit pe o perioadă scurtă și aveți bilet de întoarcere, puteți da data acestuia. Dacă nu, este bine să nu ghiciți cât anume veți rămâne în Irlanda de Nord pentru că s-ar putea să fiți șters de pe listă la data specificată fără să mai fiți anunțat în prealabil. Cel mai bine este să spuneți că intenționați să rămâneți aici până la noi ordine (permanent). Dacă ulterior decideți să plecați definitiv, informați dispensarul pentru a putea fi șters de pe listă.

Ce servicii de urgență asigură dispensarele?

Toate dispensarele asigură tratament medical de urgență sau imediat necesar, chiar dacă nu sunteți înscris pe lista lor. Dispensarele au de asemenea un număr de telefon pentru urgențe în afara orelor de program; solicitați acest număr de la dispensarul dvs.

În caz de accident grav, sau pentru tratament medical de urgență, mergeți la secția de urgență a spitalului (A&E). Serviciile de urgență sunt gratuite pentru toată lumea. Dacă aveți nevoie de o ambulanță, apălați 999 sau 112 (în engleză).

Ce alte servicii de ocrotire a sănătății există?

Există o serie de alte servicii care pot fi accesate direct.

Pentru consiliere privind contracepția, adresați-vă medicului de familie sau unei clinici de planificare familială. Detaliile de contact ale clinicilor locale pot fi obținute (în engleză) de la linia telefonică de asistență Family Planning Association Contraceptive Education Service (Serviciul de Educație Contraceptivă al Asociației de Planificare Familială) la 0845 122 8687, sau în altă limbă telefonând la 0845 122 8690 și precizați limba pe care o vorbiți. Serviciile de planificare familială sunt gratuite și absolut confidențiale.

Dacă suferiți de o boală cu transmitere sexuală (BTS), vizitați dispensarul sau una din cele 4 clinici publice gratuite [așa-numitele clinici GUM - Genito Urinary Medicine (de medicină genito-urinară)]. Aceste clinici sunt gratuite, absolut confidențiale, și sunt amplasate în 4 spitale principale:

- Royal Victoria Hospital, Belfast - telefon 9063 4050;
- Altnagelvin Hospital, Derry/Londonderry - telefon: (028) 7161 1269;

- Coleraine Hospital, Coleraine - telefon (028)) 7034 6028;
- Daisy Hill Hospital, Newry - telefon (028) 3083 5050.

Persoanele care vor răspunde la apeluri vor vorbi limba engleză.

Mi se poate asigura un interpret ca parte a serviciilor de ocrotire a sănătății?

Toate Serviciile de Ocrotire a Sănătății și Protecție Socială au acces la interpreți profesioniști; aceștia sunt gratuit și vor păstra confidențialitatea absolută. Pentru vizite programate se va aranja să fie prezent un interpret. Pentru vizite neprogramate însă, sau în caz de urgență, multe organizații ale sectorului folosesc un serviciu telefonic de interpretariat. Aveți dreptul la un interpret ca parte a serviciilor de ocrotire a sănătății. Dacă nu vi se oferă interpret, solicitați unul. Dacă vi se refuză un interpret, solicitați consiliere.

Dacă faceți parte din una din categoriile menționate anterior și nu sunteți eligibil pentru tratament gratuit, însă nu puteți plăti, solicitați consiliere deoarece este posibil să existe mijloace de a vă scuti de la plată.

Contacte utile:

Business Services Organisation (BSO),

2 Franklin Street, Belfast BT2 8DQ

Telephone (028) 9053 5521 (Registration and Screening Services Manager)

Website www.hscbusiness.hscni.net

Drepturile omului și dreptul la egalitate

Ce este legea pentru apărarea drepturilor omului?

Legea din 1998 pentru apărarea drepturilor omului a introdus în legislația britanică multe din drepturile protejate de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului. Legea din 1998 pentru apărarea drepturilor omului se aplică tuturor persoanelor din Regatul Unit, indiferent dacă sunt cetățeni britanici sau nu. Aceasta deoarece articolul 1 al Convenției stipulează:

„În altele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții.”

Prezența legii din 1998 pentru apărarea drepturilor omului în Regatul Unit înseamnă că dacă considerați că drepturile dvs. conform legii sunt violate, puteți obține reparație în instanțele britanice.

Ce drepturi am conform legii?

Conform legii din 1998 pentru apărarea drepturilor omului, pe perioada șederii în Regatul Unit aveți următoarele drepturi:

- dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege;
- nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante;
- nimeni nu poate fi ținut în sclavie sau în condiții de aservire sau constrâns să execute o muncă forțată sau obligatorie;
- orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță;
- orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege;
- nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune;
- orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale;
- orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie;
- orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare;
- orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale;
- începând cu vârsta stabilită prin lege, bărbatul și femeia au dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie conform legislației naționale ce reglementează exercitarea acestui drept;
- exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație;

- nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta Convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această Convenție;
- restrângerile care, în termenii prezentei Convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute;
- orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale;
- nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire;
- se vor organiza, la intervale rezonabile, alegeri libere cu vot secret, în condițiile care asigură libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislative; și
- pedeapsa cu moartea este abolită.

Există restricții în privința acestor drepturi?

Unele din drepturile de mai sus ar putea fi restrânse în scopul controlului imigrației, însă, în general, toate drepturile vi se aplică într-o formă sau alta indiferent de statutul dvs. de imigrant.

Ce să fac dacă cred că mi-au fost încălcate drepturile?

Dacă vreunul din drepturile incluse în convenția europeană a fost încălcat de o organizație publică, puteți obține reparație în instanță, eventual compensație. Vă puteți baza pe drepturile garantate de convenție și în cadrul altor proceduri juridice; de exemplu, în soluționarea disputelor familiale, instanțele trebuie să respecte drepturile tuturor participanților.

După cum deja am menționat, aveți dreptul să nu fiți discriminat dintr-o serie de motive, inclusiv din motive de rasă, sex și orientare sexuală, atunci când sunteți angajat sau vă căutați de lucru. Aceeași protecție se aplică și în ceea ce privește „bunurile, facilitățile și serviciile”. Aceasta include atât firme particulare, cum ar fi baruri și agenții imobiliare, cât și servicii publice.

Legislația privind drepturile omului și discriminarea este destul de complexă, și, dacă considerați că ați fost discriminat, se recomandă să solicitați consiliere de la un avocat sau de la o agenție de consiliere.

Contacte utile:

Northern Ireland Human Rights Commission (Comisia pentru Drepturile Omului din Irlanda de Nord)

Temple Court, 39 North Street Belfast BT1 1NA; Telefon: (028) 9024 3987;

E-mail: information@nihrc.org

Site Web: www.nihrc.org

Libertăți civile

În ce constă serviciul de poliție din Irlanda de Nord?

Organizația care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii, în Irlanda de Nord este Police Service of Northern Ireland – PSNI (Serviciul Nord-Irlandez de Poliție). Ofițerii, bărbați și femei, poartă uniforme verde închis, cu cămăși albe și chipiuri verzi; toți ofițerii sunt de obicei înarmați.

Cum pot contacta poliția?

- în caz de urgență, sunați la 999 sau la 112;
- dacă nu este vorba de o urgență, sunați la 0845 600 8000;

Dacă sunteți oprit de un ofițer de poliție

Dacă sunteți oprit de un ofițer de poliție acesta are datoria să fie respectuos și politicos. Dacă nu vorbiți engleza, Serviciul de Poliție vă va asigura un interpret, fie în persoană, fie telefonic. Dacă însă sunteți arestat, indiferent de motiv, interpretul va fi prezent în persoană.

În mod normal, ofițerii de poliție poartă ecusoane cu numele lor pentru a putea fi identificați. Se recomandă să vă notați numele ofițerului, și să-l întrebați la ce post de poliție lucrează, în caz că va trebui să vorbiți cu el sau să-l identificați ulterior. Ofițerii pot fi identificați și după numerele personale unice de pe epoleți.

Dacă ați fost oprit și percheziționat de poliție, trebuie să primiți o copie a procesului verbal de percheziție, și să fiți informat care este motivul și scopul percheziției.

Poliția poate folosi forța în mod rezonabil și proporțional cu necesitatea atingerii obiectivelor legale urmărite.

Care sunt cerințele legale pentru șoferi în Irlanda de Nord?

Dacă conduceți un autovehicul, un ofițer de poliție vă poate opri și cere:

- **Permisul de conducere** – trebuie să aveți un permis de conducere valabil pentru tipul de vehicul condus.

Cetățeni ai Spațiului Economic European (*European Economic Area*)

În mod normal, în Irlanda de Nord, puteți folosi, până la 70 de ani, un permis de conducere obișnuit eliberat în UE sau SEE, până când acesta expiră. Dacă sunteți rezident în Irlanda de Nord, când vă expiră permisul

trebuie să solicitați un permis nord-irlandez. Formularele se găsesc la toate Oficiile Poștale (Post Offices). Aveți opțiunea alternativ să vă schimbați permisul de conducere eliberat în UE sau SEE pentru unul nord-irlandez oricând; acesta costă £50.

Dacă aveți, sau dezvoltați în timp, o condiție medicală care vă poate afecta capacitatea de a conduce, trebuie să notificați Driver and Vehicle Agency (Agenția de Înregistrare a Vehiculelor și Conducătorilor Auto).

Dacă aveți permis de conducere profesionist eliberat în UE sau SEE, se aplică reguli speciale, inclusiv în privința limitei de vârstă și cerinței de vă înscrie într-un registru special. Pentru informații, sunați Driver and Vehicle Agency la 0845 402 4000.

Lucrătorii imigranți din afara Spațiului Economic European

Dacă sunteți un lucrător migrant(sau rezident)puteți conduce orice categorie de mașini mici care sunt trecute pe permisul dvs. cu condiția ca permisul dvs de conducere să fie valid, până la 12 luni de la data la care ați devenit rezident în Irlanda de Nord. Nu vi se permite să conduceți vehicule mari sau vehicule care transportă pasageri pe baza permisului de conducere existent.

Pentru a avea dreptul de a conduce în continuare mașini mici va trebui să obțineți un permis de conducere provizoriu nord-irlandez și va trebui să susțineți un test de conducere înainte ca perioada de 12 luni să expire.

Dacă nu treceți testul în timpul perioadei de 12 luni, nu veți mai avea dreptul de a conduce ca un titular al permisului de conducere și vi se vor aplica condițiile permisului provizoriu de conducere.

Dacă nu aplicați pentru un permis de conducere provizoriu nord-irlandez în primele 12 luni, nu mai puteți conduce și va trebui să obțineți un permis de conducere provizoriu nord-irlandez și să treceți testul de conducere. După ce ați trecut testul vi se vor aplica noi restricții de conducere.

Se aplică reguli diferite dacă aveți un permis de conducere eliberat în UE sau în SEE . Reguli diferite se aplică și dacă aveți un permis de conducere convertibil. Pentru mai multe informații contactați Driver & Vehicle Agency on 0845 402 4000 sau vizitați site-ul: www.dvni.gov.uk

- **Asigurare** – este o cerință legală în Regatul Unit; șoferul, și nu vehiculul, trebuie să fie asigurat separat pentru o mașină nominalizată.

Autovehiculul dvs. trebuie să mai aibă:

- Rovinieta sau taxa de drum – aceasta se poate obține de la biroul local al Driver and Vehicle Agency sau de la unele oficii poștale.
- Certificat de revizie tehnică – vehiculele care depășesc o anumită vârstă, necesită certificate de revizie. Cerințele sunt diferite pentru camioane și furgonete. Informații exacte se pot obține de la Driver and Vehicle Agency (Agenția de Înregistrare a Vehiculelor și Conducătorilor Auto).
- Dacă rezidați în mod normal într-un alt stat membru al UE, un vehicul corect înregistrat și, dacă este cazul, taxat în statul respectiv poate fi folosit în Irlanda de Nord timp de până la 6 luni într-un interval de 12 luni, fără să trebuiască să fie taxat în această țară.

Pentru informații adiționale privind cerințele legale pentru șoferii din Irlanda de Nord, și o listă a birourilor locale de înregistrare a vehiculelor, vizitați site-ul Web al Driver and Vehicle Agency of Northern Ireland Site (Agenția Nord-Irlandeză de Înregistrare a Vehiculelor și Conducătorilor Auto), la www.dvni.gov.uk

Toți pasagerii trebuie să poarte centura de siguranță exceptând cazul în care au un certificat medical care confirmă că au o afecțiune medicală care îi împiedică să facă aceasta.

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Dacă un ofițer de poliție are motive să creadă că conduceți sub influența alcoolului sau drogurilor ilegale, el are dreptul să vă ceară o probă de aer expirat, sânge sau urină. Ofițerul trebuie să încheie un proces verbal pentru probele luate.

Ce rol are Serviciul de Poliție în controlul imigrației?

În Irlanda de Nord poliția nu este implicată în mod oficial în controlul imigrației.

În mod normal, un ofițer de poliție nu poate cere să vă vadă pașaportul sau alte acte care confirmă că aveți dreptul să vă aflați în Regatul Unit. Poliția poate uneori să vă verifice identitatea, caz în care vă puteți prezenta pașaportul. Dacă ofițerul de poliție vă cere actul de identitate, se recomandă să îl prezentați.

Dacă se bănuiește că ați comis o infracțiune și nu aveți niciun act de identitate asupra dvs., în anumite situații, ofițerul de poliție are dreptul să vă rețină în stare de arest până când vă poate confirma identitatea.

Ofițerii de poliție nu pot să vă trateze diferit din motive de rasă, naționalitate sau culoare; în plus, aveți dreptul să întrebați ofițerul de poliție ce anume l-a determinat să vă oprească și să vă chestioneze.

Ce drepturi am dacă sunt reținut de poliție?

Dacă sunteți reținut de poliție sau sunteți chestionat în legătură cu presupusa dvs. implicare într-o infracțiune, aveți anumite drepturi.

Ofițerul de poliție trebuie să vă citească următorul avertisment:

„Nu sunteți obligat să spuneți nimic, însă trebuie să vă avertizez că dacă nu spuneți ceva atunci când sunteți interogat, ceva pe care ulterior vă veți baza în instanță, s-ar putea ca aceasta să dăuneze apărării dvs. Tot ceea ce spuneți poate fi folosit ca mărturie.”

După acest avertisment, ofițerul de poliție vă poate interoga sau pune întrebări în mod oficial. Este obligatorie realizarea unei copii fidele a interogatoriului, fie în scris fie pe casetă audio.

Dacă sunteți acuzat de comiterea unei infracțiuni, trebuie să vi se citească din nou avertismentul, și să vi se dea o notificare scrisă care să includă amănunte privind infracțiunea și să precizeze termenii avertismentului.

Aveți dreptul să consultați un avocat, și să solicitați ca o anumită persoană să fie informată că ați fost arestat sau reținut. Dacă nu aveți detaliile de contact ale unui avocat, toate posturile de poliție dispun de detaliile unui avocat care este de serviciu, așa-numitul „avocat de serviciu”. Dacă vă aflați în stare de arest preventiv, nu trebuie să plătiți serviciile furnizate de avocat; acestea vor fi plătite de ajutorul juridic (Legal Aid). Ajutorul juridic este un fond asigurat de guvern pentru a oferi anumite servicii juridice gratuite persoanelor fizice.

Este posibil ca în situații foarte grave, dreptul de a consulta un avocat, sau de a solicita informarea unei anumite persoane, să vă fie acordat cu întârziere. Aceasta se va întâmpla dacă exercitarea unuia sau ambelor drepturi ar putea duce la:

- influențarea martorilor, sau alterarea sau distrugerea mijloacelor de probă;
- daune materiale grave;

- alertarea altor suspecti; sau
- obstrucționarea recuperării bunurilor sau veniturilor obținute din activitatea infracțională.

Dacă sunteți reținut în stare de arest timp de până la 24 de ore, trebuie să beneficiați de o perioadă de odihnă neîntreruptă de cel puțin 8 ore.

Ofițerii de poliție nu vă pot supune torturii sau unui tratament inuman ori degradant. Pe perioada detenției, ofițerii nu vă pot amenința cu acte de violență sau folosi acte de violență împotriva dvs. În anumite situații, un ofițer poate folosi forța pentru atingerea obiectivelor legale urmărite, însă trebuie să o facă în mod rezonabil și proporțional.

Cum pot face plângere împotriva poliției?

Dacă ați avut de a face cu poliția și considerați că ați fost tratat inechitabil, puteți contacta Biroul Ombudsman-ului Poliției (Police Ombudsman's Office). Acesta este independent de Serviciul Nord-Irlandez de Poliție, și de guvern în general, și are sarcina specifică de a investiga plângerile împotriva poliției. Adresa Biroului este inclusă în lista de contacte utile de la sfârșitul acestui capitol.

Ce rol are poliția în asigurarea siguranței mele?

Serviciul de poliție are responsabilitatea legală de a proteja viața și proprietatea privată, menține ordinea publică, preveni comiterea de infracțiuni (veghea la respectarea legii) și, în cazul comiterii unei infracțiuni, de a deferi infractorul justiției.

Poliția are unități și ofițeri specializați, care se ocupă de anumite infracțiuni și incidente, cum ar fi violența domestică, infracțiunile de natură sexuală, și abuzarea copiilor. Pentru informații despre activitatea poliției, vă puteți adresa oricărui post de poliție.

Toate districtele polițienești din Irlanda de Nord dispun de un ofițer de legătură cu minoritățile, specializat în asistarea victimelor infracțiunilor sau incidentelor cauzate de intoleranță (Hate Incident & Minority Liaison Officer - HIMLO). El consiliază și asistă victimele incidentelor sau infracțiunilor determinate de rasă, religie, orientare sexuală sau dizabilitate; aceste infracțiuni sunt cunoscute sub denumirea de „infracțiuni cauzate de intoleranță”. Dacă deveniți victima unei astfel de infracțiuni, există o serie de organizații care vă pot ajuta în diverse moduri. Ele sunt incluse în lista de contacte utile de la sfârșitul acestui ghid. Infracțiunile cauzate de intoleranță se pot raporta personal, de către o altă persoană, printr-o scrisoare, la telefon sau online la http://www.psni.police.uk/index/advice-and-legislation/advice_hate_crime/hate_crime_reporting.htm

Ce trebuie să știu înainte de a merge din Irlanda de Nord în Republica Irlanda?

Dacă sunteți cetățean al Uniunii Europene sau **Spațiului Economic European** (European Economic Area - EEA) nu aveți nevoie de viză pentru a vizita Republica Irlanda. Este posibil ca, dacă nu sunteți cetățean SEE, să aveți nevoie de viză. Dacă intenționați să călătoriți în Republica Irlanda și dvs. ați solicitat **permisiunea de intrare** pentru a intra în Regatul Unit, foarte probabil va trebui să solicitați din nou **permisiunea de intrare** pentru a călători în Republica Irlanda.

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

De aceea va trebui să solicitați o viza de la ambasada Irlandeză. Viza pentru Regatul Unit nu vă permite să intrați și pe teritoriul Republicii Irlanda. Este posibil să vi se ceară pașaportul când intrați pe Republica Irlanda din Irlanda de Nord cu avionul, trenul sau mașina, și, dacă nu aveți viză valabilă (dacă aveți nevoie de una), să fiți reținut de ofițerii irlandezi de control al imigrației.

Pentru informații oficiale privind obținerea vizelor pentru Republica Irlanda, vizitați site-ul Web al Ministerului Afacerilor Externe la www.foreignaffairs.gov.ie. Consiliere independentă se poate obține de la Consiliul Irlandez pentru Imigranți (Immigrant Council of Ireland) sau de la Centrul pentru Drepturile Migranților (Migrant Rights Centre) – (vezi Contacte utile, agenții de consiliere).

Contacte utile:

Police Service of Northern Ireland (Serviciul Nord-Irlandez de Poliție)

Telefon: 0845 600 8000

Police Headquarters (Sediul Central)

Brooklyn, 65 Knock Road, Belfast BT5 6LE

Pentru informații privind Serviciul de Poliție, inclusiv lista cu adresele tuturor posturilor de poliție, vizitați www.psni.police.uk.

Police Ombudsman for Northern Ireland (Ombudsman-ului Poliției)

New Cathedral Buildings, St Anne's Square, 11 Church Street, Belfast BT1 1PG

Telefon: 0845 601 2931 sau (028) 9082 8600

Site Web: www.policeombudsman.org

De la acest birou puteți obține un pliant în limba chineză, engleză, irlandeză Lituaniană, Poloneză, Portugheză, Rusă sau Ulster-Scots privind procedura de soluționare a plângerilor făcute împotriva poliției.

Informații educaționale

Cine asigură serviciile educaționale în Irlanda de Nord?

Departamentul guvernamental responsabil de sistemul educațional de stat este Departamentul de Educație, care are în subordine departamente locale numite Education and Library Boards (Comisii pentru Servicii Educaționale și Biblioteci). Aceste comisii răspund de administrarea școlilor și colegiilor dintr-o anumită zonă geografică; în plus, ele vă pot furniza informații despre acestea, și vă pot spune care este procedura de înscriere. Pentru lista adreselor consultați "Contacte utile", la sfârșitul acestui capitol.

Poate copilul meu primi ajutor la limba engleză?

Dacă copilul dvs. nu vorbește engleza fluent, i se va asigura ajutor adițional de către școală sau Comisia pentru Servicii Educaționale și Biblioteci. Școala vă va da informațiile necesare. Dacă copilului nu i se asigură ajutorul adecvat, adresați-vă școlii sau Comisiei pentru Servicii Educaționale și Biblioteci.

Ce să fac dacă copilul meu este hărțuit la școală?

Rasismul și alte forme de intimidare și hărțuire sunt interzise în școli. Dacă copilul dvs. este totuși intimidat și hărțuit, discutați cu învățătorul/profesorul lui. Dacă considerați că problema nu a fost rezolvată satisfăcător, contactați directorul școlii, și apoi Comisia pentru Servicii Educaționale și Biblioteci locală, sau solicitați consiliere independentă de la o organizație de suport – vezi Contacte utile la sfârșitul acestui capitol.

Ce tipuri de școli există în Irlanda de Nord?

Educația este obligatorie de la patru ani (începând din septembrie după împlinirea vârstei de patru ani a copilului sau dacă ziua de naștere este între 2 iulie și 31 august inclusiv, începând cu septembrie anul viitor) la 16 ani. Majoritatea tinerilor își continuă studiile până la 16 sau 18 ani. Aproape toate școlile sunt finanțate de stat din impozite și sunt gratuite, inclusiv cele administrate de Consiliul pentru Școli Administrate de Biserica Catolică (Catholic Council for Maintained Schools). Toți copiii au dreptul la educație. Părinții sunt cei care trebuie să plătească pentru uniforme școlare, excursii etc. Unii copii sunt eligibili pentru mese gratuite la cantina școlii.

Există și un număr redus de școli particulare, cu taxe de școlarizare, folosite de un număr foarte mic de persoane.

În funcție de vârstă, copilul poate fi înscris la:

- **Grădiniță (3- 5 ani)** – locurile sunt limitate, rețineți un loc cât mai curând posibil;
- **Școala primară** – pentru copii între 4/5 și 11 ani;
- **Gimnaziu sau școală secundară** – pentru copii între 11 și 16 ani. Mulți elevi își continuă studiile până la 18 ani, sau se transferă la instituții de învățământ preuniversitar.

Transferul de la Școala Primară la cea de gimnaziu sau școală secundară: transferul de la școala primară la cea gimnazială se făcea înainte prin **Testul de transfer (Transfer Procedure Test)** – cunoscut și sub denumirea de „testul 11+” este dat de elevi la vârsta de 11 ani. Testul 11+ a fost întrerupt în 2008, dar până în prezent *Northern Ireland Assembly* nu a găsit un înlocuitor. În lipsa unei legislații, școlile au stabilit reglementări alternative și unele grupuri școlare și-au stabilit propriile teste de admitere.

Pe lângă rezultatul testului de transfer al unui elev, când oferă locuri, unele școli țin cont și de „situația specială” a elevului respectiv sau oferă anumite facilități copiilor care au urmat mai mult de jumătate din cursurile școlii primare în afara granițelor Irlandei de Nord. Discutați cu învățătorul/profesorul copilului dvs. despre ce înseamnă acest test, și despre importanța lui, atunci când copilul dvs. se află în al 6-lea an de școală primară. Mai multe informații puteți obține de la autoritățile educaționale prezentate la “contacte utile” de la sfârșitul acestui capitol.

Limbă – limba de predare în majoritatea școlilor este engleza; în ultima vreme se observă o creștere a numărului de școli în care limba de predare este irlandeza. Copilul dvs. nu trebuie să fie un vorbitor de limba irlandeză pentru a se înscrie la o școală în care limba de predare este irlandeză – o formă de învățământ pentru a dezvolta bilingvismul -este oferit în limba irlandeză

Sex – unele școli sunt numai de băieți sau numai de fete, iar altele sunt mixte.

Școli speciale – există școli speciale pentru copii cu dizabilități; copiii cu dizabilități sunt de asemenea integrați în școlile normale.

Etos religios – În Irlanda de Nord, prin lege, toate școlile trebuie să aibă un etos creștin, însă ei au de asemenea datoria să țină cont de formația culturală și religioasă a copilului dvs. Activitățile religioase din școli sunt opționale. În timp ce multe școli au un etos religios puternic este important să accentuăm faptul că toate școlile sunt deschise copiilor și nu pot discrimina un copil care nu are același etos religios ca și școala.

Există diferite tipuri de școli finanțate de stat:

- Școlile „controlate” (controlled) (cunoscute ca și școli protestante) au fost inițial școli bisericesti al căror control a fost preluat de stat. Au o legătură cu trei dintre cele mai importante Biserici Protestante (Presbiteriană, Biserica Irlandeză și cea Metodistă)
- Școlile „administrare” (maintained) (cunoscute ca și Școli Catolice) au legătură cu Biserica Catolică și sunt administrate de Consiliul pentru Școli Administrate de Biserica Catolică (Catholic Council for Maintained Schools).
- Școlile „integrate” (integrated). În context nord-irlandez termenul „integrate” se referă la integrarea protestanților și catolicilor. Tind să aibă un etos co-creștin și nu au nici o legătură cu nici o biserică în particular.
- Școlile cu predare în limba irlandeză (unde predarea se face în limba irlandeză) și nu au nici o legătură cu nici o biserică

Ce oportunități educaționale există pentru adulți?

Pe lângă cele 2 universități (*Queen’s University Belfast* și *University of Ulster*), în Irlanda de Nord există un număr de instituții de învățământ mediu și superior administrate de guvern. Există de asemenea diferite organizații comunitare și neguvernamentale care oferă cursuri de instruire. Ele organizează diverse cursuri,

inclusiv cursuri de limba engleză. Unele cursuri se plătesc, însă altele sunt oferite la un preț mic sau sunt gratuite. Toate subvențiile pentru persoane care primesc **ajutoare sociale** (*social security benefits*) asigurate cursanților „locali” trebuie asigurate și lucrătorilor din alte țări ale Uniunii Europene, inclusiv celor din **statele aderente** (*Accession States*).

Pentru informații despre cursuri, contactați organizațiile relevante. Puteți obține o listă a acestora de la Comisia pentru Servicii Educaționale și Biblioteci. Serviciul de Îndrumare Educațională pentru Adulți (Educational Guidance Service for Adults - EGSA) este o organizație neguvernamentală care oferă consiliere gratuită, independentă, privind opțiunile educaționale – vezi Contacte utile la sfârșitul acestui capitol.

Sunt valabile calificările mele în Irlanda de Nord?

Angajatorii trebuie să trateze calificările echivalente obținute în alte țări la fel ca și calificările locale, neputând discrimina din cauza calificărilor echivalente. Pentru a obține o evaluare a standardului calificărilor dvs. comparativ cu calificările locale, contactați comisia nord-irlandeză de examinare, Consiliul pentru Curriculum, Examinări și Evaluări (Council for the Curriculum, Examinations and Assessments - CCEA). În cazul profesiilor, multe organizații profesionale au propriile lor criterii și sisteme. În cazul cadrelor didactice, contactați Filiala pentru personal didactic a Departamentului pentru Educație (Teachers Branch - Department of Education).

Contacte utile:

Education and Library Boards (Comisii pentru Servicii Educaționale și Biblioteci)

Belfast Education and Library Board

(deservește zona Belfast)

Telefon: (028) 9056 4000

Site Web: www.belb.org.uk

North Eastern Education and Library Board

(deservește zonele aferente consiliilor Antrim, Ballymena, Ballymoney, Carrickfergus, Coleraine, Larne, Magherafelt, Moyle și Newtownabbey)

Telefon: 2565 3333

Site Web: www.neelb.org.uk

South Eastern Education and Library Board

(deservește zonele aferente consiliilor Ards, Castlereagh, Down, Lisburn și North Down)

Telefon: (028) 9056 6200

Site Web: www.seelb.org.uk

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

Southern Education and Library Board

(deservește zonele aferente consiliilor Armagh, Banbridge, Cookstown, Craigavon, Dungannon & South Tyrone, Newry și Mourne)

Telefon: (028) 90 3751 2200

Site Web: www.selb.org

Western Education and Library Board

(deservește zonele aferente consiliilor Omagh, Fermanagh, Derry, Strabane și Limavady)

Telefon: (028) 8241 1411

Site Web: www.welbni.org

Council for Catholic Maintained Schools (Consiliul pentru Școli Administrate de Biserica Catolică)

Telefon: (028) 9042 6972

Site Web: www.onlineccms.com

Comhairle na Gaelscolaíochta (Școli cu limba de predare irlandeza)

Telefon: (028) 9032 1475

Site Web: www.comhairle.org

NI Council for Integrated Education (Consiliul Nord-Irlandez pentru Educație Integrată)

Telefon: (028) 9023 6200

Site Web: www.nicie.org

Council for the Curriculum Examinations and Assessment – CCEA (Consiliul pentru Curriculum, Examinări și Evaluări)

Telefon: (028) 9026 1200

Site Web: www.ccea.org.uk

Department of Education (Departamentul pentru Educație)

Telefon: (028) 9127 9279

Site Web: www.deni.gov.uk

Educational Guidance Service for Adults - EGSA (Serviciul de Îndrumare Educațională pentru Adulți)

4th Floor, 40 Linenhall Street, Belfast BT2 8BA

Telefon: (028) 9024 4274

Site Web: www.egsa.org.uk

Pentru informații despre calificări didactice

Department of Education, Teachers Branch (Departamentul pentru Educație - Filiala pentru personal didactic)

Waterside House, 75 Duke Street, Derry/Londonderry BT47 6FP

Telefon: (028) 7131 9000

Universități

Queen's University Belfast

Site Web: www.qub.ac.uk

University of Ulster

Site Web: www.ulster.ac.uk

Votarea

Ce alegeri au loc în Irlanda de Nord?

Alegerile pentru Parlamentul European au loc o dată la 5 ani pentru a alege Membri în Parlamentul European (MPE). Se aleg 3 MPE pentru a reprezenta Irlanda de Nord.

Alegerile guvernamentale locale au loc o dată la 4 ani pentru decide reprezentanții comunității în consiliul local. Reprezentanții sunt numiți „consilieri”.

Alegerile pentru Adunarea Nord-Irlandeză (Northern Ireland Assembly) au loc o dată la 4 ani. Reprezentanții sunt numiți Membri în Adunarea Legislativă (Members of the Legislative Assembly - MLA).

În ceea ce privește Parlamentul britanic din Londra, alegerile pentru „Parlamentul din Westminster” au loc pentru a alege Membri în Parlamentul (MP) britanic. Datele pentru alegerile parlamentare nu sunt fixate prin lege, însă acestea trebuie să aibă loc la intervale de cel mult 5 ani.

Cine poate vota?

Alegerile parlamentare din Regatul Unit

Dacă nu sunteți cetățean al Regatului Unit, Republicii Irlanda sau al Commonwealth-ului nu aveți dreptul să votați în alegerile generale din Regatul Unit (pentru Parlamentul din Westminster). Aceasta indiferent dacă lucrați sau plătiți impozite.

Alegerile locale și alegerile pentru Parlamentul European

Cetățenii Uniunii Europene au dreptul să voteze în alegerile guvernamentale locale din Irlanda de Nord, în alegerile pentru Adunarea Nord-Irlandeză, și în alegerile pentru Parlamentul European.

Țările din Uniunea Europeană sunt: Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Republica Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Republica Slovacă, Slovenia, Spania, Suedia și Regatul Unit.

Pentru a putea vota trebuie să aveți minimum 18 ani. În plus, trebuie să figurați în registrul electoral, și să aveți la dvs. actele de identitate corecte. Acestea sunt explicate în continuare.

Înainte de a face cererea de înregistrare trebuie să fi rezidat în Irlanda de Nord timp de cel puțin 3 luni.

Cum solicit să fiu înscris în registrul electoral?

Dacă sunteți cetățean al Uniunii Europene sau cetățean britanic, vă puteți înscrie la vot prin completarea formularului de înregistrare electorală (Electoral Registration Form - RPF02). Cetățenii Uniunii Europene trebuie să completeze un formular adițional (UC1) pentru a se înscrie la vot în alegerile europene; în caz contrar, vor putea să voteze numai în alegerile guvernamentale locale și în alegerile pentru Adunarea Nord-Irlandeză.

Puteți obține formularul de înscriere în diferite limbi de pe site-ul Web al Biroului Electoral Nord-Irlandez, (Electoral Office for Northern Ireland) <http://www.eoni.org.uk/index/registration/form-translations.htm>.

Alternativ, puteți obține formularul apelând linia telefonică de consiliere a Biroului Electoral, (Electoral Office Advice) la 0800 4320 712.

Puteți obține formularul de înscriere și de pe site-ul Web al Biroului Electoral la www.eoni.org.uk, sau apelând (028) 9044 6688.

După ce ați completat formularul de înscriere și ați furnizat dovezile documentare solicitate în sprijinul solicitării dvs., veți fi înscris în registrul electoral în termen de 6 săptămâni, și ca urmare veți avea drept de vot. Veți fi de asemenea eligibil, și puteți fi solicitat, pentru serviciul de jurat.

Ce trebuie să fac în ziua de votare?

După fixarea zilei de votare vi se va trimite prin poștă cardul de votare. Acesta vă va spune exact la ce stație de votare să mergeți pentru a vota – este posibil ca aceasta să fie în incinta unei școli, a unui centru comunitar, sau în sala parohială a unei biserici din zona în care locuiți. Cardul de votare vă va explica și ce acte să aveți la dvs. pentru a vă confirma identitatea. Este important să luați cu dvs. actele corecte pentru că în caz contrar nu vi se va permite să votați.

Actele de identitate în prezent acceptabile sunt:

- un pașaport eliberat de orice stat membru al UE (Atenție! Deocamdată nu se acceptă cărți naționale de identitate);
- un permis de conducere SEE actual cu fotografia dvs.;
- o legitimație nord-irlandeză pentru autobuz pentru persoane în vârstă sau oarbe așa-numitul „Senior SmartPass”.

Dacă nu aveți niciunul din aceste acte, solicitați o carte de identitate electorală (Electoral Identity Card) gratuită de la Biroul Electoral. Acest permis va avea fotografia dvs., și va putea fi folosită și în alte scopuri. O puteți solicita la poștă, sau personal de la Biroul electoral; pentru a primi această carte trebuie să fiți înscris, sau să fi solicitat să fiți înscris pentru vot.

Contacte utile:

The Electoral Office for Northern Ireland (Biroul Electoral Nord-Irlandez)

www.eoni.org.uk

Birouri zonale în: Belfast, Ballymena, Banbridge, Derry/Londonderry, Newtownabbey, Newtownards, Omagh.

Linie telefonică gratuită: 0800 4320 712 – sunt disponibile servicii telefonice de interpretariat pentru a comunica în alte limbi decât engleza.

Contacte utile organizații de consiliere

Advice NI (Consiliere Irlanda de Nord)

Telefonați la (028) 9064 5919 pentru a fi pus în legătură cu un centru de consiliere local, sau vizitați site-ul Web: www.adviceni.net.

Consiliere Irlanda de Nord este o asociație de centre de consiliere independente din Irlanda de Nord. Ea nu asigură consiliere publicului larg, însă vă poate pune în legătură cu centrul de consiliere autorizat local, care se va ocupa direct de solicitarea dvs. Puteți contacta asociația și trimițând un e-mail la info@adviceni.net.

Citizens Advice Regional Office (Biroul Regional de Consiliere a Cetățenilor)

Telefonați la (028) 9023 1120 pentru a fi pus în legătură cu un Birou de Consiliere a Cetățenilor local, sau vizitați site-ul Web www.citizensadvice.co.uk.

Majoritatea orașelor dispun de un astfel de birou, în Belfast existând mai multe. Ele oferă consiliere gratuită, confidențială, în diferite domenii juridice, inclusiv în cel al muncii. Puteți găsi cel mai apropiat birou de consiliere a cetățenilor în cartea de telefoane. Majoritatea birourilor nu dispun de servicii de interpretariat, însă unele au aranjamente locale pentru anumite limbi.

Committee on the Administration of Justice – CAJ (Comitetul pentru Administrarea Justiției)

45/47 Donegall Street, Belfast BT1 2BR

Telefon: (028) 9096 1122

Fax: (028) 9024 6706

www.caj.org.uk

Equality Commission for Northern Ireland (Comisia Nord-Irlandeză pentru Egalitate)

Comisia Nord-Irlandeză pentru egalitate (The Equality Commission) este organismul responsabil de prevenirea discriminării și promovarea egalității. Acoperă diferite domenii de discriminare inclusiv de gen, rasă, sex, dizabilități, orientare sexuală, statutul marital și orientări religioase și politice.

Adresa de web site este www.equalityni.org și îi puteți contacta la telefonul (028) 9050 0600.

Housing Rights Service (Serviciul pentru Drepturi Locative)

Middleton Buildings, Fourth Floor

10-12 High Street, Belfast BT1 2BA

Telefon: (028) 9024 5640

Pentru informații utile vizitați site-ul Web www.housingadviceni.org, dezvoltat de Serviciul pentru Drepturi Locative împreună cu organizația Shelter.

Law Centre (NI) [Centrul Juridic (Irlanda de Nord)]

124 Donegall Street, Belfast BT1 2GY

Telefon: (028) 9024 4401

Law Centre (NI) Western Area Office [Centrul Juridic (Irlanda de Nord), Biroul regiunii de vest]

9 Clarendon Street, Derry/Londonderry BT48 7EP

Telefon: (028) 7126 2433

Nu puteți contacta Centrul Juridic direct, însă cazul dvs. poate fi trimis acolo de un Birou de Consiliere a Cetățenilor sau de o altă agenție de consiliere. Centrul Juridic colaborează cu agențiile de consiliere în vederea soluționării problemelor juridice. El asigură consiliere juridică de specialitate acestor agenții și clienților lor, și reprezintă clienți în instanță; serviciile sale sunt gratuite. Pentru informații utile privind legislația muncii, vizitați site-ul Web la www.lawcentreni.org. Dacă sunteți trimis la Centrul Juridic, acesta va încerca să vă asigure, dacă este cazul, un interpret; există și posibilitatea accesării unor servicii telefonice de interpretariat.

Northern Ireland Council for Ethnic Minorities (Consiliul Nord-Irlandez pentru Minorități Etnice) / Centrul pentru Imigranți din Belfast (Belfast Migrant Centre)

Ascot House, Third floor 24-31 Shaftesbury Square, Belfast

Telefon: (028) 9023 8645

Site Web: www.nicem.org.uk

NICEM oferă consiliere în fiecare Joi seara între orele 5.30pm and 8.00pm la Centrul pentru Migranți din Belfast (Belfast Migrant Centre):

- Oferă informații despre drepturile de asistență socială și consiliere în solicitarea ajutoarelor, acționează ca un avocat și asistă punerea în aplicare a deciziilor informate
- Consiliere și asistență cu privire la locuințe
- Consiliere locală și asistență pentru persoanele care se stabilesc în zone noi

STEP (South Tyrone Empowerment Programme) (Programul de Împuternicire și Responsabilizare South Tyrone) - www.stepni.org

Migrant Worker Support Centre (Centrul de asistență a lucrătorilor migranți)

STEP oferă lucrătorilor migranți consiliere și asistență individuală, în limba lor maternă, în ceea ce privește drepturile care li se cuvin. Asistența de specialitate

Drepturile dvs. în Irlanda de Nord

asigurată de centrele STEP, aflate în Dungannon, Portadown și Magherafelt, este gratuită.

STEP asigură:

- Informații despre asigurări sociale și sesizări
- Asistență în limba maternă
- Consiliere și asistență despre drepturile angajaților
- Consiliere în solicitarea serviciilor de ocrotire a sănătății, a educației, a forței de muncă
- Consiliere și asistență în obținere unei locuințe și păstrarea acesteia
- Consiliere și asistență în stabilirea de legături cu organizații statutare și alte organizații profesionale
- Consiliere despre imigrație și asistență

Biroul Dungannon	Biroul Portadown	Biroul Magherafelt
<i>Unit T7</i>	<i>Unit 6</i>	Unit C2
<i>Dungannon Business Park</i>	<i>Mayfair Business Park</i>	The Rainey Centre
<i>2 Coalisland Road</i>	<i>Garvaghy Rd</i>	80-82 Rainey Street
<i>Dungannon BT71 6JT</i>	<i>Portadown BT62 1HA</i>	Magherafelt BT45 5AJ
<i>Tel.: (028) 8772 9002</i>	<i>Tel.: (028) 3839 9595</i>	<i>Tel.: (028) 7930 0848</i>

Pentru a prioritiza necesitățile clienților, centrele de asistență STEP folosesc un sistem de triaj. Vă puteți programa fie vizitând centrul dvs. local, fie sunând la numerele: (028) 8772 9002 (Dungannon); (028) 3839 9595 (Portadown); (028) 7930 0848 (Magherafelt).

Pentru informații depre consiliere în Republica Irlanda

Immigrant Council of Ireland (Consiliul Irlandez pentru Imigranți)

Telefon: (00) 353 1 6740200, între 14:00 și 16:00 (2:00 PM – 4:00 PM)

Site Web: www.immigrantcouncil.ie

Migrant Rights Centre (Centrul pentru Drepturile Migranților)

Telefon: (00) 353 1 8881355

Site Web: www.mrci.ie

Your rights in Northern Ireland – a guide for migrant workers

This guide explains the rights and entitlements for people who are intending to work in Northern Ireland or who are already working in Northern Ireland.

The Guide is available in the following languages: Bulgarian, Chinese, English, Latvian, Lithuanian, Polish, Portuguese, Slovak, Romanian, Russian and Tetum.

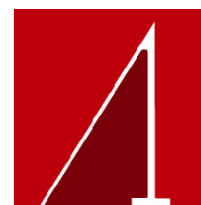
Available on: www.lawcentreni.org and www.nihrc.org.

Drepturile dvs în Irlanda de Nord – un ghid pentru lucrătorii imigranți

Acest ghid explică drepturile și avantajele pentru persoanele care intenționează să lucreze în Irlanda de Nord sau care deja lucrează în Irlanda de Nord.

Acest ghid este disponibil în următoarele limbi: Bulgară, Chineză, Letonă, Lituaniană, Poloneză, Portugheză, Slovacă, Română și Tetum.

Disponibil pe site-ul: www.lawcentreni.org și www.nihrc.org

Law Centre (NI)

NORTHERN
IRELAND
HUMAN
RIGHTS
COMMISSION

Office of the
First Minister and
Deputy First Minister
www.ofmdfmi.gov.uk

NISMP
NORTHERN IRELAND STRATEGIC
MIGRATION PARTNERSHIP

